

Metoderapport:

LÅNEHAIEN

basert på artikler publisert i Dagens Næringsliv i perioden
8. november 2014 til 5. desember 2014.

Innsendere:

Gøran Skaalmo
Telefon: 932 56 173 / 22 00 11 76

Knut Gjernes,
Telefon: 932 56 179 / 22 00 11 79

Dagens Næringsliv
Postboks 1182 Sentrum
0107 OSLO

Sammendrag:

DN har satt søkelyset på en forretning som har foregått i en av de mørkeste krokene innen norsk økonomi, og som er ukjent for de fleste, utlån i gråmarkedet. Det er en type business som har gått under radaren for både myndigheter og medier i mange år. Vi har også beskrevet hva som skjer i kjølvannet av slike illegale lån. Mange av låntakerne har mistet hus og hjem, noen har tatt livet sitt, andre har levd på rømmen fra lånehaier i flere år. For hvem går du til når du har mistet det lille du har til en lånehai?

Dette er en artikkelserie om hvordan lånehaier utnytter folk som ofte er i en personlig økonomisk krise og i dyp nød. Men det er også en systemkritikk av de offentlige myndighetene som har latt dette få pågå, og som derfor ikke har gjort jobben sin.

Vi har avdekket:

- hvem som låner ut penger i gråmarkedet
- hvem som låner penger i gråmarkedet
- hvorfor man låner penger i gråmarkedet
- hvordan utlåneren skjuler lånene
- hvordan utlåneren skjuler de høye rentene

1	INNLEDNING	7
2	HVORDAN OG NÅR KOM ARBEIDET I GANG.....	9
3	HVA VAR DEN SENTRALE PROBLEMSTILLINGEN VED STARTEN AV PROSJEKTET, OG HVORDAN ENDRET DETTE SEG UNDERVEIS?.....	10
4	HVA ER NYTT?.....	11
5	ARBEIDET MED SAKEN	12
5.1	Metoder og kildebruk.....	12
5.2	Kartlegging av mulige muntlige kilder	14
5.2.1	Planen.....	14
5.2.2	Metoden	14
5.2.2.1	Kilder på tvers av saker	18
5.2.2.2	Bruk av stråmenn/frontere	20
5.2.2.3	Bruk av «selgere»	20
5.2.2.4	Lånenettverket	21
5.2.2.5	Låneceller	23
5.2.3	Konklusjonen	24
5.3	Kartlegging av Lånehaiens metoder	25
5.3.1	Planen.....	25
5.3.2	Metoden	25
5.3.2.1	Hvem var stråmennene, partnerne og mellommennene?	25
5.3.2.2	Hvem var «selgerne»?	32
5.3.2.3	Hvordan ble lånene organisert?	33
5.3.2.4	Han gjør seg utilgjengelig.....	34
5.3.3	Konklusjon.....	36
5.4	Kartlegging av Diskeruds verdier	37
5.4.1	Planen.....	37
5.4.2	Metoden	37
5.4.2.1	Verdier i USA.....	37
5.4.2.2	Spania	39
5.4.2.3	Norge.....	42
5.4.3	Konklusjon.....	44
5.5	Kartlegging av lånekundene.	45
5.5.1	Hva er planen?	45
5.5.2	Metode	47
5.5.2.1	Fra kunde til lån.....	47
5.5.2.2	Fra register til kunde.....	49
5.5.2.2.1	Eiendom.....	49
5.5.2.2.2	Kunst.....	52
5.5.2.2.3	Aksjer.....	55
5.5.2.3	Fra Diskerud til lån.....	60
5.5.3	Konklusjon.....	60
5.6	Kartlegging av lover og regler i forhold til utlånsvirksomheten.	62
5.6.1	Hva er planen?	62
5.6.2	Metode	62

5.6.2.1	Påtalemyndigheten	62
5.6.2.2	Finanstilsynet.....	63
5.6.2.3	Forbrukerombudet	64
5.6.2.4	Utlandet	64
5.6.3	Konklusjon	65
5.7	Skriftlige kilder	65
5.7.1	Avhørsprotokoller	65
5.7.2	Generalforsamlingsprotokoller og årsrapporter	65
5.7.3	Private låneavtaler/avtaler.....	65
5.7.4	Dommer og tiltaler	66
5.7.5	Pantedokumenter.....	66
5.7.6	Borapporter	68
5.7.7	Auksjonslister og hjemmesider	69
5.7.8	Kunsthandlerens skraphandlerbok	69
5.7.9	Fakturaer og sluttsedler	69
6	SPESIELLE ERFARINGER	71
6.1	VVP 4.14/utilgjengelighet	71
6.2	På rømmen	73
6.3	Etiske valg	73
6.3.1	Anonymisering.....	73
6.3.2	Hensyn og respekt.	74
7	VEDLEGG	75
7.1	Pantedokument på Nylænde	75
7.2	Historisk rolleoversikt på Tore Diskerud.....	76
7.3	Aksjeoverføring til Jonatan As.....	78
7.4	GF i Scan Geo	79
7.5	Troon Pacific-prospekt.....	80
7.6	Selskapsregisteret i Malaga	81
7.7	Utsalgsliste hos GWPA i 2013.....	82
7.8	Avhørsprotokoll.....	83
7.9	Cappelen-saken.....	84
8	ARTIKLENE	85
8.1	Video publisert lørdag 8. november 2014.....	85
8.2	Dokumentar publisert lørdag 8. november 2014	85
8.3	Artikkel mandag 10. november 2014	85
8.4	Artikkel tirsdag 11. november 2014.....	85

8.5	Artikkel onsdag 12. november 2014.....	85
8.6	Artikkel torsdag 13. november 2014.....	85
8.7	Artikkel fredag 14. november 2014.....	85
8.8	Artikkel onsdag 19. november 2014.....	85
8.9	Artikkel torsdag 20. november 2014.....	85
8.10	Artikkel onsdag 26. november 2014.....	85
8.11	Artikkel fredag 5. desember 2014.....	85

1 Innledning

I denne metoderapporten vil vi fortelle om hvordan vi har jobbet for å avdekke en av Norges største utlånshaier. Vi skriver om hvordan vi har skaffet nødvendig informasjon og dokumentasjon til å skrive det vi har gjort. I rapporten gir en konkret og spesifikk beskrivelse av hvordan vi har jobbet, men vi prøver også å gi en mer teoretisk og analytisk forklaring på hvordan vi har jobbet og tenkt.

Gravjournalistikken er på noen måter mer avansert, sammensatt og tidkrevende enn tidligere. Det har vi merket i denne saken. Grunnene til det er nok flere. Motkreftene er sterkere og også mer avanserte enn de var før. Det er også verktøyene, både for oss og for motparten.

Gravejournalistikk inkluderer i dag bruk av avansert datajournalistikk i kombinasjon med muntlige kilder. Disse metodene utfyller hverandre. Vi ønsker likevel å fremheve at grunnmuren i vårt arbeide i denne saken har vært godt kildearbeid. Godt kildearbeid handler først og fremst om å finne og snakke med mennesker som har opplysninger om saken. Det høres enkelt ut, men er likevel så vanskelig. Vi vil også beskrive hvordan vi har prøvd å profesjonalisere kildearbeidet vårt.

Det journalistiske kildearbeidet har også hatt en utvikling. I dag finnes det nye metoder, som for eksempel facebook og LinkedIn, som kan hjelpe deg i arbeidet med å kartlegge gode kilder. Men i denne saken har vi også brukt mer «hemmelige» metoder for å kartlegge mulige kilder.

Vi bruker mye tid på strategisk kildearbeid. I denne rapporten vil vi fortelle om hvordan vi har brukt den journalistiske urmetoden, «samtaler med mennesker», i kombinasjon med mer moderne datajournalistikk og søk i dataregistre.

Mens vi skriver denne innledningen blir FBI-agent John Saunders intervjuet om metodikken de bruker i jakten på de terrormistenkte i Paris. Han sier: “In order to find out the facts about who, where, when and how, you need human sources. Electronics will not give you what you need.”

En av de to journalistene som sto bak Watergate-skandalen i USA på 70-tallet, Bob Woodward fra Washington Post, har sagt noe av det samme i et intervju med Poynter i 2011: “The really important information on Watergate or any of these stories was not on the Internet. You could not find out about Bill Clinton’s relationship with Monica on the Internet until the news broke, and then you could, but the kind of important confidential human sources don’t go on the Internet and say, ‘Reporters, ask me questions.’ ”

Et viktig poeng er at personkilder i seg selv har begrenset bruksverdi, men som kilder til dokumentasjon er de uvurderlige. Personer kan sitte inne med informasjon som aldri vil havne i noe offentlig register eller i søkbar form på internett. De virkelig gode dokumentene ligger ofte låst bak passord i dropboxer eller skylagringstjenester. Uten den personlige kontakten, kommer du aldri innenfor.

Vi prøver å vise frem hvor systematisk og langsiktig vi jobber med kilder, og hvor viktig og sentralt dette er i vårt arbeide. Kanskje spesielt i denne saken.

Et annet trekk ved denne typen journalistarbeid er at det underveis dukker opp nye arbeidsoppgaver. Det opplevde vi i denne saken. Hvert nye funn eller oppdagelse vi gjorde underveis genererte nye arbeidsoppgaver, nye timer bak telefonen og nye timer på nettet. Ettersom vårt mål alltid er å snu hver eneste sten, kan nye arbeidsoppgaver noen ganger virke uoverkommelige og tidkrevende. Eller det kan det være en inspirasjon. Vi prøver alltid å sette av tid til å undersøke ny informasjon som dukker opp underveis.

For tydeligere å vise hvordan vi har jobbet har vi lagd flytdiagrammer for å illustrere arbeidsprosesser og rekkefølgen på disse. Slike diagrammer er en metode som blant annet brukes i forbindelse med design av store kompliserte dataprogrammer. Vi mener metoden også kan brukes i journalistikken. Det har vi gjort i denne saken. Både underveis og etterpå. Diagrammene viser tydelig hvilke valg vi har måttet ta underveis. Hvert valg har konsekvenser – det kan åpne nye årer av informasjon, men kan også lukke dem. Flytdiagrammene viser hvor viktig rekkefølgen på tingene vi gjør er.

2 Hvordan og når kom arbeidet i gang.

En gang i 2007 fikk vi en telefon fra en som heter Stein Enqvist. Han hadde lånt penger av Pål Diskerud og var i ferd med å bli kastet ut av hjemmet sitt. Det var en trist historie og en god nyhetssak, men ingen stor avsløring slik vi vurderte det.

Men nysgjerrigheten vår var vekket, og siden den gangen, i nesten syv år, har navnet Pål Diskerud vært på blokken vår. Og hver gang navnet har dukket opp i mediene, enten på sportsidene som fotballagent eller i lokalaviser i forbindelse med drift av asylmottak, har vi tenkt på telefonsamtalen vi hadde fått noen år tidligere.

Men i fjor sommer så vi plutselig saken i et nytt lys. Våren 2014 jobbet vi med en sak om økonomien til den narkotikasiktede investoren Gjermund Cappelen, som hadde tilstått å ha smuglet 20 tonn hasj til Norge. Vi hadde kartlagt Cappelens samarbeidspartnere og vi hadde fulgt pengestrømmene i hans forretninger (se vedlegg 7.9). Da fant vi blant annet ut at Cappelen hadde drevet med utlån i gråmarkedet for å hvitvaske narkopengene. Vi kom også i kontakt med flere aktører som fortalte om et grått, illegalt lånemarked, med mange potensielle ofre og triste historier. Konturene av det samme miljøet hadde vi sett i en annen sak vi skrev høsten 2013 med tittelen «Aksjeulvene». Gjennom kilder fra disse to sakene skaffet vi oss et overblikk over hvem som var store aktører i det grå utlånsmarkedet. Det var ikke mors beste barn, for å si det sånn. De fleste var tungt kriminelle, med bakgrunn fra torpedovirksomhet, gjengmiljø eller ransmiljø.

Men det var ett navn som gikk igjen, ett navn vi hadde hørt før, Pål Diskerud. Han skilte seg ut fra de andre som drev med utlånsvirksomhet. Pål Diskerud hadde ingen kriminell bakgrunn, men var tvert imot rik og fra en familie som hadde penger og nettverk i landets fineste familier. I tillegg tydet mye på at Diskeruds utlån, i større grad enn for mange av de andre, lot seg dokumenter gjennom skriftlige avtaler og kontrakter.

Dette var den saken vi hadde lyst å skrive, om det grå lånemarkedet, sett gjennom en av operatørene som ikke hadde begge beina i underverdenen, men tvert imot hadde sine kontakter i den legale og pyntelige finansverdenen.

Vi hadde lyst til å skrive om hva en slik utlånsvirksomhet medfører for de som låner når de låner penger utenfor regulerte systemer.

Etter sommerferien 2014 startet vi arbeidet.

3 Hva var den sentrale problemstillingen ved starten av prosjektet, og hvordan endret dette seg underveis?

Vi startet arbeidet med å stille oss selv noen overordnede spørsmål:

1. Hvem driver med utlån i gråmarkedet, og hvem er størst?
2. Hvem er kundene?
3. Hvordan gjøres det?
4. Kan hvem som helst drive med utlån?
5. Hvilke lover og regler regulerer i tilfelle et slikt marked?

Vi gjorde noen raske innledende undersøkelser og samtaler før vi gikk videre. Vi kunne trekke følgende konklusjoner som alle underbygget at dette var en god sak:

- Profesjonelt utlån i gråmarkedet er ukjent for folk flest, og er ikke omtalt i medier i særlig grad.
- Det er ulovlig å drive profesjonelt med utlån.
- Mye tydet på at denne typen virksomhet har fått holde på uten at hverken myndigheter eller andre har blandet seg inn.
- Vi fikk bekreftet fra flere at Pål Diskerud sannsynligvis var den største i denne bransjen.

Dette var nok til at vi var sikre på at det var verdt å gå videre i vårt arbeide. Vi bestemte oss for å lage historien om Pål Diskerud for å belyse en ukjent bransje og business. De sentrale spørsmålene og problemstillingene vi stod ovenfor var da:

1. Hvilket omfang hadde Diskeruds utlån?
2. Hvilke metoder bruker Pål Diskerud?
3. Hvor kommer pengene han låner ut fra?
4. Hva gjør han med pengene han tjener?
5. Hvordan har det gått etterpå med de han har lånt penger til?

Vi hadde nå en klar oppfatning av hvordan saken og arbeidet så ut. Saken og de sentrale problemstillingene hadde utviklet seg marginalt siden vi fikk den første ideen. Det var ingen informasjon som dukket opp underveis som endret dette utgangspunktet vesentlig.

Vi satt igjen med en hovedproblemstilling:

Hvordan skulle vi dokumentere et system som var skreddersydd for å holdes skjult?

4 Hva er nytt?

- At det i Norge er et forholdsvis stort marked for utlån i gråmarkedet. Stort sett dominert av kriminelle og torpedoer.
- At norsk politi og norske myndigheter har latt ett illegalt utlånsmarked fått vokse og at det aldri er noen som tidligere er dømt for ulovlig utlånsvirksomhet i Norge.
- At ågerparagrafen er tenkt fjernet uten at noen instanser har hatt innsigelser. Økokrim har nå snudd, og mener ågerparagrafen må fornyes, ikke fjernes.
- At gråmarkedsutlån er en metode som kan brukes for å hvitvaske kriminelle penger. Både for den som låner ut og for den som låner.

5 Arbeidet med saken

5.1 Metoder og kildebruk

Da vi startet å jobbe med denne saken var utgangspunktet ganske enkelt (se fig. 1):

- På den ene siden visste vi at Pål Diskerud på en eller annen måte drev med utlånsvirksomhet. Men vi visste ikke i hvilket omfang annet enn at kilder sa han var en av de største utlånerne i gråmarkedet.
- I den andre enden visste vi at blant annet Stein Enqvist hadde lånt penger av ham, i tillegg hadde Enqvist hørt om et par stykker til som skulle ha lånt penger av Diskerud. Bortsett fra det visste vi lite om lånekundene.
- Midt mellom de to ytterpunktene lå Diskeruds metoder som en sort boks for oss. Hvordan Diskeruds business var organisert var helt ukjent.

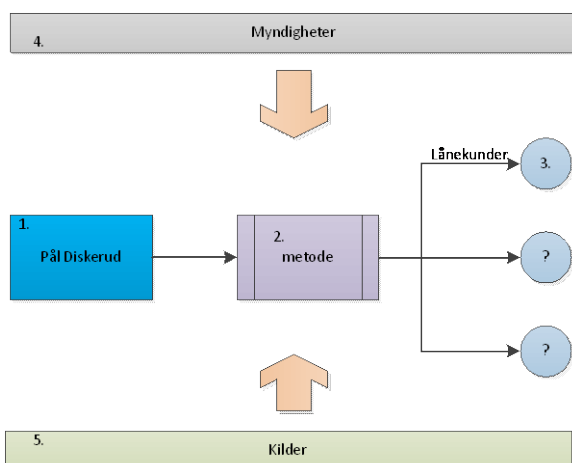

Fig.1 Utgangspunktet.

Vi bestemte vi oss for å jobbe på flere plan og i flere retninger samtidig. Innledningsvis satte vi oss derfor fem mål:

1. Vi ville få en oversikt over Diskeruds eiendeler og hans samarbeidspartnere. (metoden utdypes i kap. 5.2 og 5.4)
2. Vi ville ha nok informasjon til å kunne beskrive i detalj hvordan Diskerud driver sin utlånsbusiness. (se kap. 5.3)
3. Vi vil komme i kontakt med flest mulig av lånekundene hans for å høre deres versjon av saken. (se kap. 5.5)
4. Vi vil sette businessen hans inn i et større perspektiv. Vi ville se på utlånsbusinessen i forhold til lover og regler og samfunn. (se kap. 5.6)

5. For å få til dette måtte vi gjøre en skikkelig jobb med å kartlegge alle personer som på en eller annen måte kunne ha informasjon om de fire punktene over. Arbeidet med å skaffe uavhengige kilder skulle danne grunnmuren for resten av arbeidet. (5.2)

Hvordan vi metodisk jobbet oss gjennom disse fem målene kan du lese om i de neste kapitlene. I kapittel 5.7 har vi en korte gjennomgang av de forskjellige typer skriftlige kilder vi har brukt for å underbygge denne saken.

5.2 Kartlegging av mulige muntlige kilder

5.2.1 Planen

Bak hvert lån Pål Diskerud hadde gitt, sto det en lånekunde, et menneske med hver sin unike historie. Men også Pål Diskerud og hans partnere og forretningsforbindelser er mennesker på godt og vondt. Mennesker snakker sammen og informasjon flytter på seg. Vi skjønnte at i arbeidet med å avdekke gråmarkeds lån, ville muntlige kilder kanskje bli vårt viktigste våpen. Men hvem kunne ha interesse av å ville hjelpe oss i denne saken?

Vi bestemte oss for å komme i kontakt med flest mulig av de som på en eller annen måte var involvert i gråmarkedsutlån. Vi ville snakke med dem, vi ville møte dem, vi ville prøve å forstå hvorfor de lånte penger av Diskerud, vi ville finne ut hvordan det hadde gått med dem og lånet i ettertid. Men vi trengte også muntlige kilder til å fortelle oss hvor vi kunne finne skriftlig dokumentasjon. Mye av den skriftlige dokumentasjonen var ikke offentlig, derfor var vi klar over at vi sannsynligvis ville være avhengig av at noen gav oss dokumentasjonen vi trengte.

Det som skilte denne kildejobbingen fra mange andre dokumentarer vi har jobbet med, var at vi her var nødt til å verve mange kilder. Det holdt ikke med to eller tre. For å dokumentere at Diskerud drev med utlån på et profesjonelt nivå trengte vi mange eksempler. Så mange som mulig. Helst flere titalls.

Vi visste at det var mange mennesker som kunne sitte på informasjon og dokumentasjon i denne saken. Men hvordan skulle vi finne dem? Arbeidet med å kartlegge lånenettverket rundt Pål Diskerud fungerte som en grunnmur i hele dette arbeidet. Jobben var tett knyttet til alle de andre metodene og jobbene vi gjorde for å komme til bunns i denne saken. Spesielt hang denne metoden tett sammen med arbeidet med å kartlegge Diskeruds utlånsmetoder. Desto mer informasjon vi fikk om Diskeruds metoder jo flere potensielle kilder fikk vi. Og omvendt.

Målet vårt var derfor å kartlegge Diskeruds lånenettverk så detaljert som mulig. Både de som på en eller annen måte hadde hatt noe med de økonomiske transaksjonene å gjøre, men også de bare satt på bruddstykker informasjon om lånene.

(Dette lånenettverket eller kildenettverket må ikke forveksles med oversikt over lånekundene som vi skriver om i se kap 5.5)

5.2.2 Metoden

Vi bestemte oss for å jobbe særdeles systematisk med å kartlegge mulige kilder i denne saken, og satte i gang et omfattende arbeid med å kartlegge hvem som kunne være potensielle muntlige kilder.

Grunnmetoden var i utgangspunktet enkel og banal, og kan deles inn i fire deler: Finn kilden, kartlegg kilden, få kilden til å snakke og finn nye kilder. Disse fire stegene fungerer som en iterasjon i matematikken, en funksjon som gjentas flere ganger. Og er helt avgjørende for å etablere et stort kildenettverk.

Men den store gåten er jo hvorfor denne enkle prosessen er så komplisert? Eller om ikke komplisert, så i hvert fall så avgjørende. Og suksess på dette området kan ofte være den lille forskjellen på god og dårlig journalistikk. For en av de store utfordringene i den sammenhengen er hvordan vi som journalister kan øke prosentandelen på de som vil snakke med oss når vi ringer?

Vi tenkte litt over dette, og bestemte oss for å prøve å profesjonalisere denne delen av journalistikken, ved å være mer bevisste på hver enkel del av prosessen. Det var særdeles tre ting som vi mente var avgjørende for å lykkes i denne saken. (se fig. 2) Tre litt kjedelige momenter som krever tid, energi og stahet. Tre ting som kanskje kunne skille et ja fra et nei.

1. En grundig kartlegging av kilden.

Når en mulig kilde er identifisert startet arbeidet med å kartlegge livet og forretningene til denne personen. Vi bestemte oss for å være særs grundig i denne delen. Hvem gjorde de forretninger med? Hvilke selskaper hadde de eid og drevet? Hadde de tidligere gått konkurs? Hvis de var lånekunder, var det mulig å finne indikasjoner på hvorfor de hadde lånt penger? Alt tydet på at ingen var blitt tvunget til å låne penger av Diskerud, alle som hadde tatt opp lån hadde gjort det frivillig. Hvordan få disse til å prate? Kanskje var lånene dyre og urimelige? Eller kanskje låneren indirekte følte seg tvunget til å låne penger, at de ikke hadde hatt noe valg? Eller at de hadde vært i en så sårbar situasjon og var bitre på samfunnet og norske banker? Vi analyserte hver enkelt person grundig og lette etter de gode argumentene som eventuelt kunne få de til å snakke. Det lille som bikker et «nei» over til et «ja».

2. «Timing is everything».

Det mest avgjørende øyeblikket i denne typen kildearbeid, er den første henvendelsen til en kilde. Og vi var denne gangen spesielt bevisste på hvilket tidspunkt vi tok kontakt. Både rekkefølgen i forhold til andre kilder, i forhold til hvor langt vi var kommet i researchen, i forhold til hva slags yrke og livssituasjon personen var i, og i forhold til hvilken rolle personene ville ha i saken vår.

Et lite eksempel: Når ringer du til en person som er alkoholisert? Om morgenen før han har begynt å drikke eller etter middag når han er lang nede i den andre vinflasken? Svaret er ikke gitt, men de mest troverdige opplysningene får du nok på formiddagen.

3. Tålmodighet en dyd.

I denne saken var tålmodighet helt avgjørende. Mange vi tok kontakt med ville ikke snakke med oss. I hvert fall ikke på første forsøk. Men ved å være innstilt og forberedt på å bli avvist gjør det mindre ubehagelig. For det krever litt å ta den sjette telefonene etter å ha blitt avvist fem ganger i løpet av en formiddag. Men det viktigste er likevel at jo mer forberedt du er på å bli avvist, jo bedre takler du situasjonen, og jo større er sjansen for at du likevel kan få noe ut av samtalen. For oss var det derfor viktig å finne ut hvorfor en person ikke ville snakke med oss. Kun på den måten ville det være

mulig å omvende/overtale kilden til likevel å snakke. Sånn var det i denne saken. Selv om personen var avvisende, kom det noen ganger frem viktig informasjon i samtalen.

Vi fikk blant annet oppgitt følgende grunner til at personen ikke ville snakke med oss:

- Han var lojale mot Diskerud.
- Han var i konflikt med Diskerud, og ville ikke snakke med oss før det evt hadde ordnet seg.
- Han var redd for Diskerud.
- Han hadde vært i en livskrise som han ikke hadde fortalt omverdenen, og var flau over å ha måttet låne penger av Diskerud.
- Han hadde fortsatt et uoppgjort lån med Diskerud, og var redd for å tape penger hvis saken kom opp i mediene.
- Han hadde ikke tid.

Mange vi tok kontakt med svarte heldigvis ja. Vi var bevisste på å bruke god tid på disse kildene. Ikke stresse dem for mye, men la dem få tid til å bli kjent med oss, og sakte men sikkert ville de gi oss mer og mer informasjon. Den mest detaljerte opplysningene, og dokumentasjon, kom ofte i de siste møtene (se kap. 6.2 om hvordan vi jobbet med en «på rømmen»)

Og ikke minst, vi var alltid på jakt etter nye navn/kilder. En kilde genererer nye potensielle kilder. Og i denne saken opplevde vi at en person som ikke ville snakke med oss likevel kunne gi oss navnet på andre vi kunne snakke med.

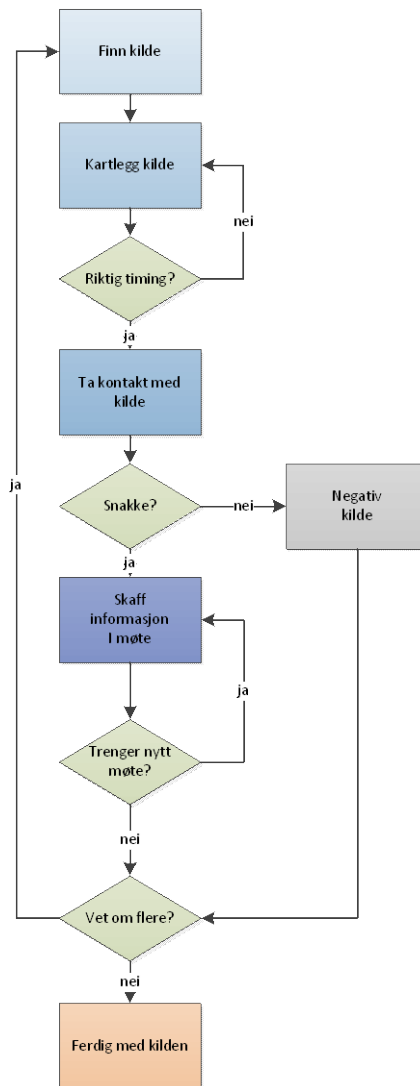

Fig. 2 Kildeiterasjonen

Vi startet med et par kilder. Sakte men sikkert bygde vi opp et stort kildenett, med flere likhetstrekk med en trestruktur. (se fig. 3) De blå kulene indikerer kilder som ville snakke, mens de lilla er kilder som vi ikke fikk til et samarbeid med. De grønne kulene er kilder som først sa nei, men som vi senere klarte å omvende. Dette diagrammet viser sånn omtrent antall som ville snakke med oss kontra hvor mange som takket nei.

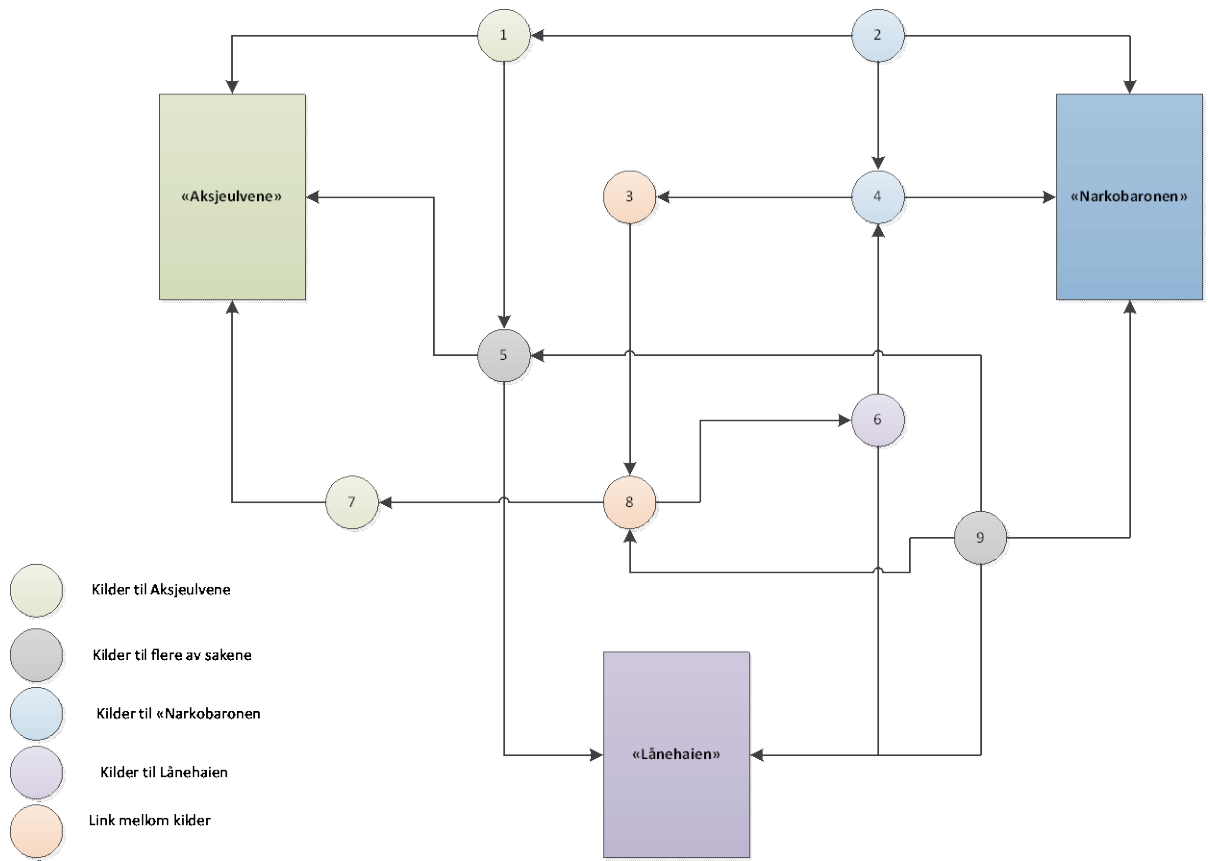

Fig. 4 Kilder på tvers av tre saker vi har jobbet med de siste par årene.

5.2.2.2 Bruk av stråmenn/fronter

Under arbeidet med å kartlegge Diskeruds arbeidsmetoder så vi at han brukte såkalte stråmenn, mellommenn eller partnere til å fronte forretningene og lån (se kap. 5.3.2.1). Vi oppdaget at det ofte var andre personer som hadde underskrevet kontrakter og låneavtaler.

Når vi skjønnte at Diskerud noen ganger ble frontet av andre personer, ble omfanget av potensielle lånekunder plutselig vesentlig større. Det gjorde også vårt potensielle kildeunivers. Utgangspunktet for saken hadde nå utvidet seg fra det enkle utgangspunktet i Fig.1, og ble seende slik ut som i Fig.5.

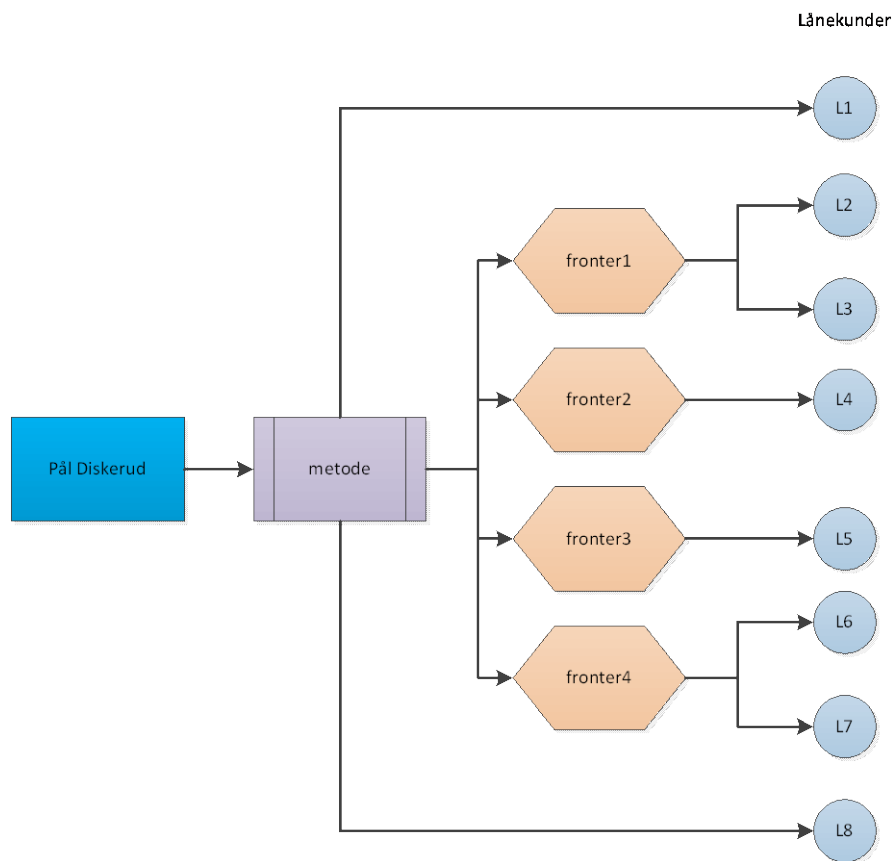

Fig. 5 Utgangspunktet del 2

5.2.2.3 Bruk av «selgere»

Vi oppdaget også at Pål Diskerud hadde en rekke personer rundt omkring som formidlet og markedsførte forretningene og lånene hans. Dette var personer som frekventerte og hadde en fot innenfor forskjellige miljøer. Noen innenfor kunstmiljøet, noen i finans og andre som drev med eiendom. Mye tydet på at disse personene fikk fordeler eller en slags «finder fee» for denne jobben. Kilder vi pratet med kalte disse personene for «gofers».

Da hadde utgangspunktet vårt utviklet seg videre fra fig 1 til fig.5 og videre til fig. 6. Nå begynte bildet å bli mer komplisert.

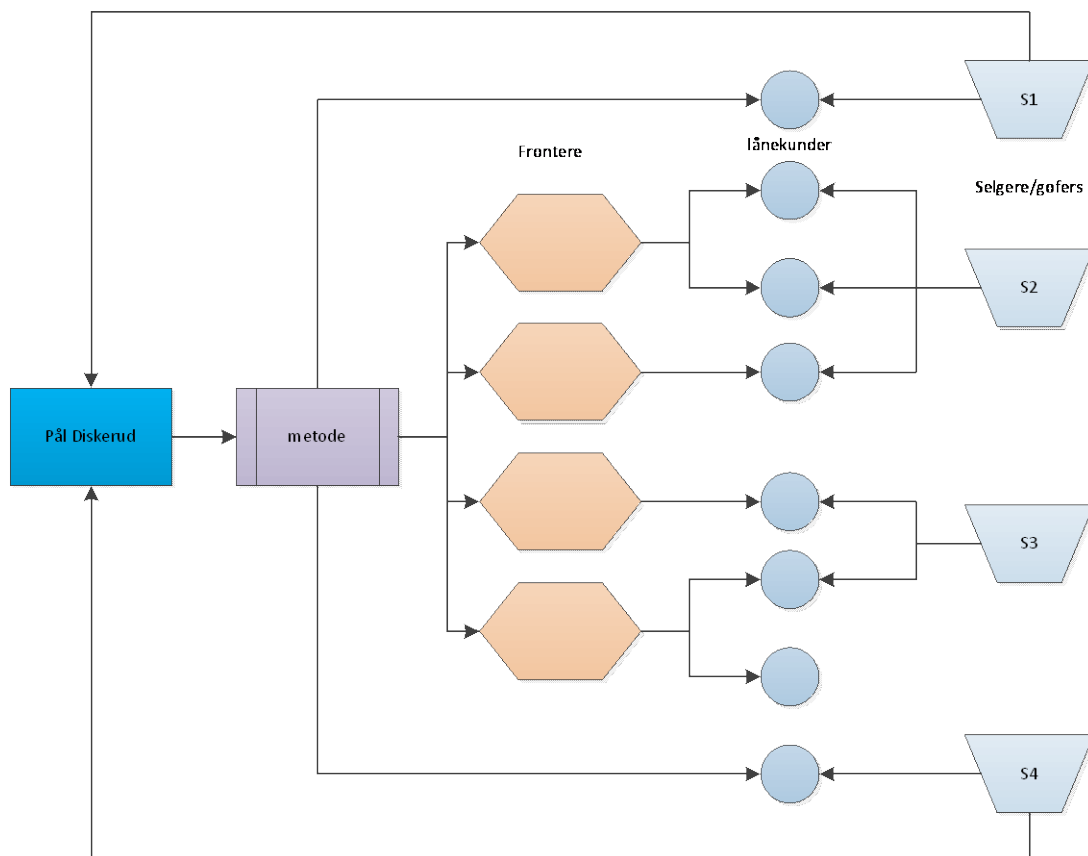
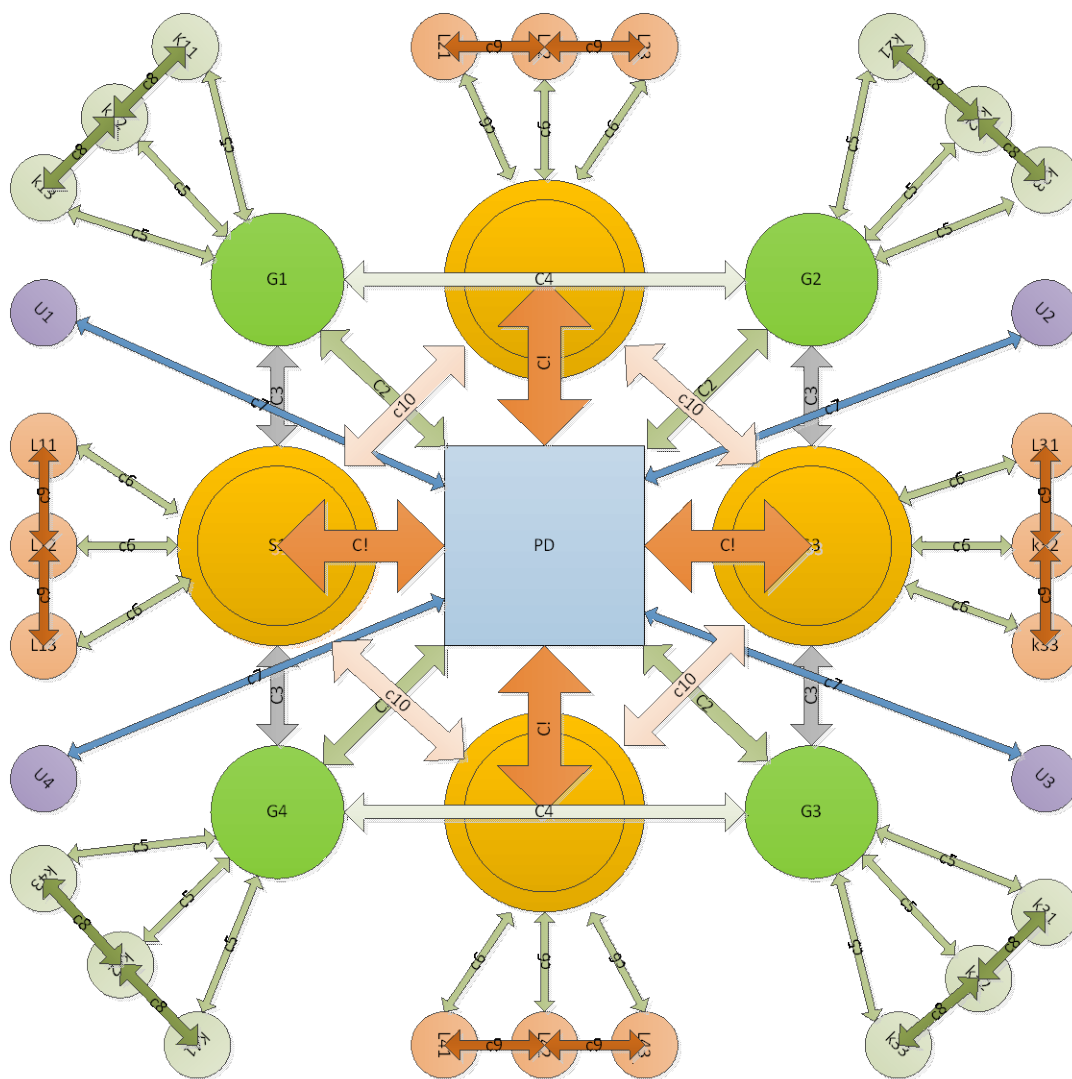

Fig. 6: Utgangspunktet del 3

Mye tydet på at bruken av «selgere» var et smart trekk fra Diskerud. Bevisst skapte han distanse mellom seg og til mulige kunder. Men på samme måten som med frontere var dette noe vi kunne utnytte. Dette økte vår sjans for å finne «brodne kar» i Diskeruds system. personer som var villige til å snakke med oss. Desto større dette lånenettverket var, og desto flere involverte personer, jo større var muligheten vår til å komme på innsiden av systemet.

5.2.2.4 Lånenettverket

Sakte men sikkert satte vi sammen puslespillet vi skulle legge, Pål Diskeruds lånenettverk. Foran oss lå det nå komplisert nettverk av lånekunder og partnere og tidligere forretningsforbindelser av Pål Diskerud som så omtrent sånn ut (se Fig. 7)

Forklaring:

- PD - Pål Diskerud (blå)
- G - Selgere/Gøfere (Grønn)
- S - Stråmann/Frontere (Gul)
- K - Kunder via selger
- L - Kunde via stråmann
- U - Direkte kunde
- C - Connection

- C1 - Kobling mellom PD og Stråmann
- C2 - Kobling mellom PD og selger
- C3 - Kobling mellom Stråmann og selger
- C4 - Kobling mellom selgere
- C5 - Kobling mellom kunde og selger
- C6 - Kobling mellom kunde og stråmann
- C7 - Kobling mellom PD og kunde
- C8 - Kobling mellom kunder av en selger
- C9 - Kobling mellom kunder av en stråmann
- C10 - Kobling mellom Stråmenn

Fig. 7 Kildenettverket

Diagrammet er noe forenklet og viser ikke helt riktig antall selgere, stråmenn og kunder. (Kilder som ikke er involverte i selve transaksjonene er ikke med i dette diagrammet). Men diagrammet viser tydelig hvilket kompleksst bilde vi må forholde oss til. Relasjonene og koblingene mellom aktørene i denne saken er mange. De fleste er usynlige for det blotte øyet. Diagrammet viser også hvor viktig det var for oss å være bevisste på hvem vi snakket med, hvilke roller de hadde, og hva vi røpet i samtalen. Diagrammet er blant nyttig i forhold til å se hvordan informasjonen flyttet på seg i nettverket.

5.2.2.5 Lånceller

Under arbeidet fant vi ut at mange av menneskene var knyttet sammen i små grupper. Ordet «celle» kommer av det latinske *cella*, «lite kammer», og er en strukturell og funksjonell enhet som levende organismer er bygget opp av. På samme måten finnes det små celler i nettverket rundt Pål Diskerud.

Nettverket rundt en stråmannen/fronter og hans kundene/kontakter blir som en egen liten celle hvor de ofte kjente til hverandre. (se fig. 8) Personene i cellen var knyttet sammen enten strukturelt eller funksjonelt. Det betydde at hvis vi først fikk foten innenfor en slik celle hadde vi flere mulige kunder og kilder. Dette utnyttet vi.

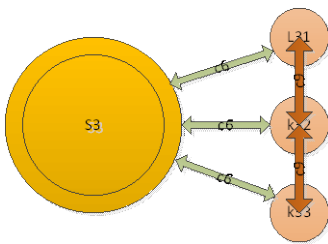

Fig. 8 Frontercelle

Personene i omgangskretsen rundt selgeren/goferen var også på en måte organisert som celler (se fig. 9) , i den forstand at de kjente til hverandre, ofte gjennom forretninger. Vi merket en sterk lojalitet mellom personene og at de til en viss grad beskyttet hverandre. Når først en celle «sprakk» var det derfor stor mulighet for at alle i cellen kunne være mulige kilder.

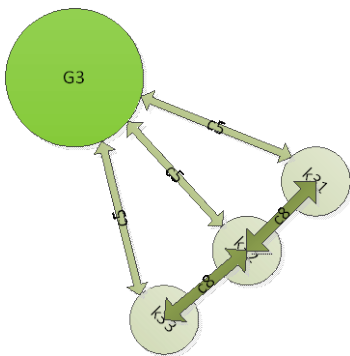

Fig. 9 Selgerceller

Cellene rundt fronterne og selgerne betydde at vi var nødt til å kartlegge og researche nye selskaper, nettverk og forbindelser.

5.2.3 Konklusjonen

Vår jobb med å kartlegge kildenettverket rundt Diskerud var vellykket, i den forstand at vi hadde nok informasjon og kilder til å skaffe skriftlig dokumentasjon som underbygget Diskeruds lånevirkosomhet og forretninger. (se kapittel 5.3, 5.4 og 5.5)
Det var disse kildene som ledet oss i riktig retning i jakten på bevisene og faktaene.

5.3 Kartlegging av Lånehaiens metoder

5.3.1 Planen

Planen var å kartlegge Diskeruds metoder ved å snakke med kilder og lånekunder. Å få en oversikt over hvilke forretningsmetoder han brukte og hvordan han hadde klart å holde seg under radaren var viktig for å skjønne hans «modus operandi». Problemet var mer hvordan vi skulle klare å dokumentere det.

Ifølge kilder mente Diskerud selv at han hadde utviklet en metode som var ugjennomtrengelig og uangripelig. Han var angivelig bevisst på å skjule sporene som kunne knytte ham til en profesjonell utlånsvirksomhet.

Vi bestemte oss for å bryte opp Diskeruds forretningsmetoder i mindre oppgaver, for på den måten lettere klare å dokumentere det hele.

5.3.2 Metoden

Etter et par ukers jobbing hadde vi fått en viss oversikt over hvordan Diskerud opererte:

- 1) Han prøvde å skjule sin egen kobling til lånene ved å bruke stråmenn, mellommenn og samarbeidspartnere.
- 2) Han prøvde å skjule markedsføringen av lånene ved å overlate det til andre. En rekke «selgere» formidlet kontakt mellom utlåner og kunde og spredde opplysninger om at Diskerud drev med utlån av penger.
- 3) Han prøvde å skjule de dyre lånene gjennom kompliserte og finurlige transaksjoner med underliggende avtaler.
- 4) Han gjorde seg selv utilgjengelig når det var ønskelig. På den måten fikk «låneren» problemer med å kjøpe tilbake pantet innen tidsfristen. Diskerud kunne på den måten overta pantet som var langt mer verdt enn lånebeløpet.

Etter å ha fått oversikt over hvilke metoder Diskerud brukte, gav det oss nye oppgaver som måtte undersøkes:

1. Hvem var stråmennene, partnerne og mellommennene, og hvordan dokumenterer vi dette?
2. Hvem er «selgerne» og hvordan dokumenterer vi dette?
3. Hvordan skjuler han lånene?
4. Han gjør seg utilgjengelig, hvorfor og hvordan dokumenterer vi det?

5.3.2.1 Hvem var stråmennene, partnerne og mellommennene?

For å kunne vise frem omfanget av Diskeruds utlånsvirksomhet var vi avhengig av å kunne dokumentere at han også opererte og gjemte seg bak andre personer.

Vi startet med å gå gjennom Diskeruds forretninger og verdier som var tilgjengelig for offentligheten, både nåværende og historiske.

- Hvilke selskaper var Diskerud involvert i?
- Hvem satt i styret i selskapene Diskerud kontrollerte?
- Hvilke advokater brukte han?
- Hvilke banker brukte han?
- Hvilke eiendommer eide han, og hvem bodde der?

Vi satt nå igjen med en lang liste med navn på medinvestorer, styremedlemmer og advokater. Vi sammenstilte disse opplysningene med informasjonene vi hadde fått fra kildenettverket. Vi endte så opp med en liste på syv åtte personer vi ønsket å se nærmere på og eventuelt dokumentere at frontet forretninger for Diskerud.

For å vise litt nærmere hvordan vi jobbet har vi valgt å trekke frem tre eksempler på hvordan vi dokumenterte hvordan andre personer i realiteten fronter forretninger for Pål Diskerud (Av tid og plasshensyn begrenser vi oss til disse tre eksemplene, i artiklene nevner vi flere).

a) Jesper Jeppesen

Den mest åpenbare av Diskeruds samarbeidspartnere var Jesper Jeppesen. Jeppesen satt som styremedlem og styreformann i Diskeruds to hovedselskaper. I tillegg var Jeppesen involvert i en rekke andre selskaper sammen med Diskerud. Jeppesen var også daglig leder og storeier i flere selskaper med tilknytning til Diskerud.

Spørsmålet var om også Jeppesen frontet lån for Diskerud? Hos Statens Kartverk fant vi blant annet at Jeppesen hadde 1,5 millioner kroner i pant i en eiendom eid av finansmannen Knut Harald Nylænde. (se vedlegg 7.1)

Hadde dette pantet noe med Diskerud å gjøre? Mye tydet på det, men hvordan dokumentere det? Her bestemte vi oss for å prøve den enkle løsningen først, nemlig å prøve å få Nylænde til å fortelle oss det. Knut Harald Nylænde er en erfaren finansakrobat som har vært ute en vinternatt før, og med stor tillit til egen kompetanse. Etter mye om og men lot han seg overtale til et møte for å fortelle om sitt forhold til Diskerud, som ifølge ham var helt uproblematisk, en person han omtalte som en nær bekjent.

Under samtalen med Nylænde skjulte vi hvilke spørsmål/opplysninger som kanskje var det aller viktigste for oss. Nemlig at pantet som sto på Jeppesen var et pant basert på et lån av Pål Diskerud. Dette er intervju-teknikk, og må være nøye planlagt hvis det skal fungere. Nylænde fortalte om lånet han hadde fått av Diskerud og hvordan dette var organisert. Jespersens navn var ikke et tema før helt mot slutten av møtet, da vi trakk frem pantet i Jespersens navn. Litt irritert sa han: «Jeg vet ikke hvorfor Jesper Jeppesens navn sto i avtalen. Det var Diskerud jeg forholdt meg til».

b) Tore Diskerud

Et annet navn det var innlysende å tittle nærmere på, var faren, Tore Diskerud. Etter at vi fikk en historisk rolleoversikt fra Brønnøysundregisteret så vi at faren hadde hatt sentrale roller både i Phoenix Holding og Jonatan As mange år tilbake (se vedlegg 7.2).

I rettsdokumenter fant vi en sak som så interessant ut. Dokumenter viste at det hadde vært en tvist mellom Pål Diskeruds far, Tore Diskerud og Jørn Standal. Opplysningene på førstesiden er kryptisk og sa oss ikke så mye: «saken gjelder: oppgjør i henhold til avtale».

	
NEDRE ROMERIKE TINGRETT	
<hr/>	
DOM	
Avsagt:	07.03.2008
Saksnr.:	07-073354TVI-NERO
Dommer:	dommerfullmektig Silje Stadheim Almestrand med alm flm
Saken gjelder:	Oppgjør i henhold til avtale
<hr/>	
Tore Christian Diskerud	Advokat Thom Erik Borgen v/advokatfullmektig Tony Støkkebo
mot	
Jørn Standal	Advokat Bjørn Gabriel Reed v/advokatfullmektig Catharina Halle C. Bartnes
<hr/>	

Fig 10. Førstesiden fra en sivil rettsak mellom Tore Diskerud og Jørn Standal

Men når vi dukket grundigere ned i dette materialet fant vi noe spennende. Mye tydet på at denne rettsaken egentlig omhandlet et lån mellom sønnen Pål Diskerud og Jørn Standal.

I dommen stod det blant annet:

«Innledningsvis er det grunn til å presisere at Tore Christian Diskerud er bosatt i utlandet. Han har aldri hatt direkte kontakt med Jørn Standal». Vi bestemte oss for å komme til bunns i denne saken mellom Tore Diskerud og Jørn Standal.

I et annet rettsdokument fant vi opplysninger om at Pål Diskerud hadde mottatt 300.000 kroner i kontanter i forbindelse med lånet:

Jørn Standal og Paal Richard Diskerud inngikk en avtale om vederlag for realkausjonen, men det er uenighet mellom de to om denne ble inngått før eller etter lånet ble utbetalt 31. juli 2002. Det er imidlertid enighet om at Paal Richard Diskerud, Jørn Standal og Nina Gangnæs møttes utenfor banken, og at Paal Richard Diskerud der etter eget ønske, fikk overlevert kroner 300 000 av lånesummen i kontanter. Den avtalen som tidligere var

Fig 11. Utdrag fra rettspapirer.

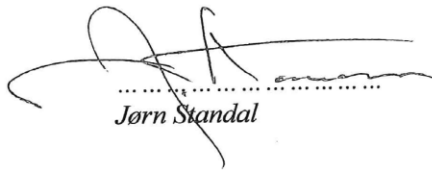
Vi klarte også å skaffe avtalen mellom Jørn Standal og Tore Diskerud, signert av Pål Diskerud.

**AVTALE
MELLOM
JØRN STANDAL OG TORE CHR. DISKERUD**

av
31.07.02
.....

Som motytelse for det kausjonsansvar Diskerud har avgitt i forbindelse med låneopptak stort - NOK 4,7 mill - til fordel for Jørn Standal og Nina Gangnæs i Eidsberg Sparebank av 31.07.02, 2002, skal Diskerud motta slik kompensasjon fra Jørn Standal:

NOK 300.000,- med fratrukk av de kreditrenter Eidsberg Sparebank har beregnet seg overfor Standal/Gangnæs i løpet av lånets første 6 måneder - ved innfrielse av lånet, eller senest 6 måneder etter låneopptak.

.....
Jørn Standal

.....
Paal R. Diskerud
for
Tore Chr. Diskerud

Fig 12. Privat avtale mellom Standal og Tore Diskerud.

Da vi gjennom kildenettverket vårt fikk tilgang til en overføring av aksjer fra Standal til Diskeruds selskap Jonatan As som kunne passe som betaling for lånet, hadde vi det vi trengte. (se vedlegg 7.3)

Når Jørn Standal til slutt også bekreftet at det var Pål Diskerud han skulle låne penger av, men at det var Tore Diskeruds navn som stod i papirene, anså vi denne saken for avklart.

c) Thom Erik Borgen

Et tredje eksempel på Pål Diskeruds bruk av mellommann/fronter var advokat Thom Erik Borgen. Jens Jalner og hans eiendom på Blindern hadde tilsynelatende ingenting med Pål Diskerud å gjøre. Det var en advokat som het Thom Erik Borgen som hadde pant og urådighet i leiligheten. (se fig. 13) Det samme hadde Eidsberg Sparebank, som var samme bank som stod bak lånet til Jørn Standal (se fig. 12)

05.12.2006 605121	PANTEDOKUMENT Beløp: 2 500 000 NOK Pantøver: Eidsberg Sparebank ORG.NR: 937884494 GJELDER FESTE
11.12.2006 618951	PANTEDOKUMENT Beløp: 4 300 000 NOK Pantøver: BORGEN THOM ERIK FØDT: 26.10.1969 GJELDER FESTE
11.12.2006 618951	URÅDIGHET Rettingheshaver: BORGEN THOM ERIK FØDT: 26.10.1969 Matrikkelenheten kan ikke disponeres over uten samtykke fra rettingheshaver GJELDER FESTE

Fig 13. Utdrag fra eiendomsregisteret

Men hvem var egentlig advokat Thom Erik Borgen? Vi begynte å undersøke Borgen og hva han hadde drevet med. Det viste seg å være flere linker Mellom Borgen og Pål Diskerud. I en generalforsamlingsprotokoll fra selskapet Scan Geophysical fra 2006 dukket Borgens navn opp i et vedlegg. Det viste at Borgen var selskapets advokat. (se vedlegg 7.4).

Fra avisartikler visste vi at Pål Diskerud hadde vært involvert i det samme selskapet. Men vi var også kjent med at Pål Diskerud sjelden underskrev styreprotokoller og generalforsamlingsprotokoller, ettersom han ønsket å være mest mulig usynlig. Spørsmålet var derfor om det var mulig å finne dokumenter som knyttet Borgen og Diskerud sammen? Etter å ha pløyd gjennom et stort antall selskapsdokumenter fant vi underskriften hans i et dokument datert tre dager tidligere.

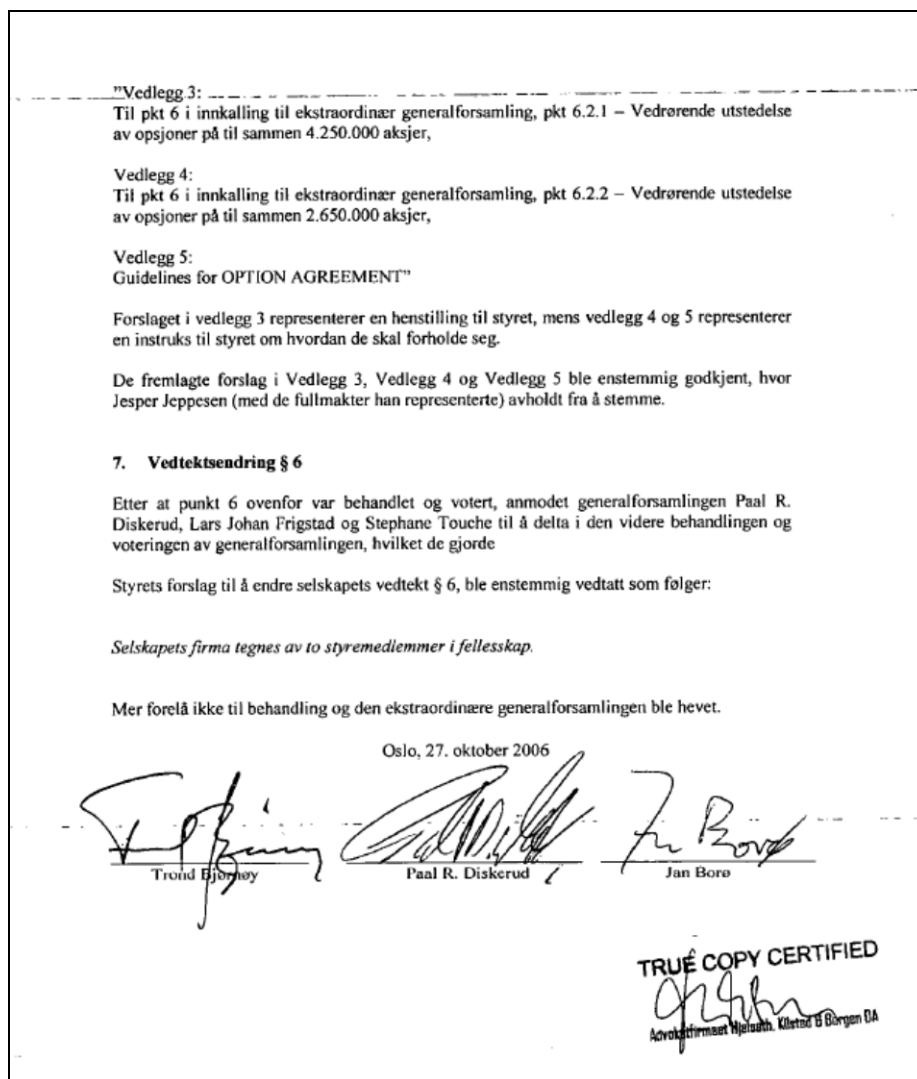

Fig 14. Fra generalforsamlingsprotokoll i Scan Geo.

Vi visste nå at advokat Borgen og Pål Diskerud måtte ha kjent hverandre gjennom Scan Geo. Sjansen for at pantet i Jalners eiendom på Blindern i realiteten tilhørte Pål Diskerud anså vi derfor som stor. Men hvordan kunne vi dokumentere det?

Vi tok kontakt med advokat Borgen, han ville ikke møte oss og var ikke var noe særlig samarbeidsvillig, men i en epost innrømmet han at han var Diskeruds advokat og at han bare hadde representert ham i denne saken:

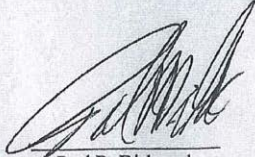
Saken relaterer seg til et klientforhold fra 2006 fra tiden jeg drev i eget firma. Oppdraget besto i å sikre oppgjøret i forbindelse med en eiendomsoverdragelse mellom Jens Erik Jalner og Paal R. Diskerud vedrørende Blindernveien 7F.

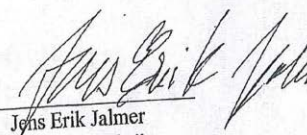
Jeg har ingen ytterligere kommentar ut over det jeg svarte deg i går. Eventuelle spørsmålet om avtalens innhold herunder oppgjør bes rettet direkte til partene og er uansett ikke noe jeg kan kommentere.

Fig 15. Utdrag fra eposter fra Borgen

Da vi senere fikk tilgang til flere dokumenter via kildenettverket vårt, så var saken ferdig dokumentert. Det var i realiteten Pål Diskerud som hadde belånt eiendommen, ikke advokat Borgen.

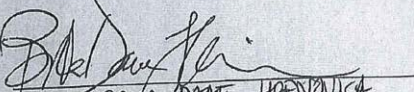
Oslo, den 29, 11 / 2006

Paal R. Diskerud
"Opsjonsutsteder"

Jens Erik Jalmer
"Opsjonsholder"

Undertegnede vitner bekrefter ved dette at ovenstående avtale er undertegnet av Paal R. Diskerud og Jens Erik Jalmer mens vi begge var samtidig tilstede, og at vi er kjent med at dokumentet skal være et testament. Vi underskriver etter partenes ønske hvor de selv var til stede, liksom vi bekrefter at begge parter undertegnet av egen fri vilje og var full sans og samling.

Vitne 1:

Navn: BRITA DAAE HØENOUICA
Tittel: ADVOKATTILMENER
Dato: 29/11-06
Adresse: RØSTEDSGATE 15A, 0178 OSLO
Født: 20.02.1978

Vitne 2:

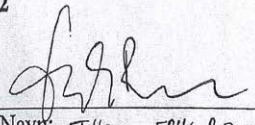

Navn: THOM ERIK BORGÉN
Tittel: Advokat
Dato: 29/11-06
Adresse: Slyngveien 30, 0376 OSLO
Født: 26.10.69

Fig 16. Avtale mellom Jalmer og Diskerud

5.3.2.2 Hvem var «selgerne»?

Pål Diskerud opererte i markedet ved hjelp av «jungeltelegrafene». Han markedsførte tjenesten sin i liten grad selv. Men mens vi jobbet med saken skjønte vi at mange på en eller annen måte hadde hørt om ham. Mye tydet på at dette var et ledd i metoden for å holde «lånene» skjult og for å skape distanse mellom pengene og kundene.

Vi identifiserte flere av disse selgerne under prosessen. Vi så at mange av dem selv tidligere hadde vært lånekunder og kjente til Diskerud på den måten. Vi konstaterte at flere hadde hatt økonomiske problemer og at også flere av disse fortsatt skyldte Diskerud penger.

En teori var at formidling av lån kanskje kunne være en del av nedbetaling på lån og at «selgeren» mottok en form for «finders fee», eller en slags nedbetaling på gjelden. Hver gang vi hadde identifisert en ny lånekunde, var et av våre viktigste spørsmål: Hvordan fikk du vite om at det var mulig å låne penger av Diskerud? På den måten fikk vi flere navn. Andre navn fant vi i dommer, som for eksempel her:

Gjennom en annen aksjeeier, [redacted], i Screen Media kom mistenkte i kontakt med Pål Richard Diskerud. Diskerud har veldig stor formue og driver med privat utlånsvirksomhet.

Fig 17. Utdrag fra rettsdokumenter.

Vi valgte å ikke fokusere på denne delen av Diskeruds forretningsmodell, men vi anså det som viktig å kartlegge disse personene for å forstå Diskeruds forretningsmetoder. Flere av disse var også potensielt gode kilder.

5.3.2.3 Hvordan ble lånene organisert?

Stein Enqvist hadde fortalt oss at han hadde en opsjon på å kjøpe tilbake eiendommen i Holmenkollen i forbindelse med tilbakebetaling av lånet. Gjenkjøpsavtalen var formalisert gjennom en opsjonsavtale.

Mye tydet på at dette var en metode som Diskerud ofte brukte: Å overta/kjøpe pantet inntil lånet ble tilbakebetalt. På den måten ville han kunne få lånet til å se ut som et kjøp. Samtidig ville eventuelle høye renter (ågerrenter) kunne skjules ved at prisen for tilbakekjøp sattes høyt.

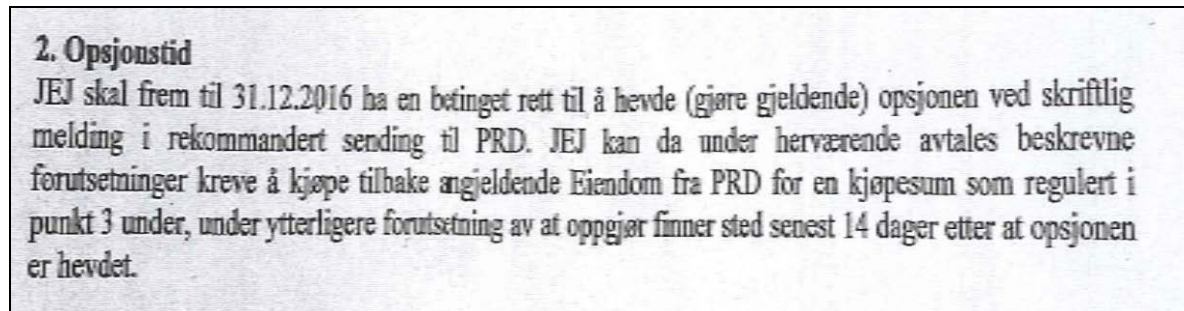
Det første sporet vi fant som underbygget dette var i en gammel dom fra Borgarting Lagmannsrett fra 2003. (Ettersom eksemplet ikke ble brukt i saken har vi valgt å anonymisere navnene). Der stod det:

Det er på det rene at x er il likvid. Når tingretten er kommet til at han ikke er insuffisient, bygger den sin avgjørelse på at x skal være eier av en ideell andel av travhestene «A» og «M», og at minimum 40% av salgssummen vil tilfalle ham ved salg av hestene. Hestene er imidlertid ikke registrert på ham, men derimot på Pål Diskerud og på Jonatan AS v/Pål Diskerud. Det har dermed formodningen mot seg at en annen er eier. Tingretten har her bygget på en fremlagt bekreftelse fra Diskerud, men denne bekreftelsen er ikke tilstrekkelig til at x kan anses som medeier i hestene. Det er ikke fremlagt noen annen dokumentasjon som kan underbygge at x har rettigheter i hestene.

Fig 18. Utdrag fra straffedom.

Etter å ha snakket med X finner vi ut at dette er et lån hvor Diskerud har overtatt hestene som pant inntil X betaler tilbake lånet. X har da en gjenkjøpsavtale på hestene.

Etter hvert som vi jobbet med saken fikk vi denne metoden dokumentert flere ganger. Blant annet i saken med Jens Jalner, der det i avtalen stod:

2. Opsjonstid
JEJ skal frem til 31.12.2016 ha en betinget rett til å hevde (gjøre gjeldende) opsjonen ved skriftlig melding i rekommandert sending til PRD. JEJ kan da under herværende avtales beskrevne forutsetninger kreve å kjøpe tilbake angjeldende Eiendom fra PRD for en kjøpesum som regulert i punkt 3 under, under ytterligere forutsetning av at oppgjør finner sted senest 14 dager etter at opsjonen er hevdet.

Fig 19. Utdrag fra personlig avtale mellom Jalner og Pål Diskerud.

Vi fikk også dette bekreftet på trykk av en forretningsforbindelse av Pål Diskerud:

«Han kjøpte bildene av meg for cirka 2,5 millioner kroner. Bildene var vel den gangen verdt mellom syv millioner og åtte millioner kroner. Jeg hadde som vanlig en gjenkjøpsopsjon.», bekreftet Svein Arne Hagen i artikkelen.

Også hagens advokat bekreftet dette: « Diskerud skjuler lånene og ågerrentene bak formelle kjøp», sa advokat Steingrim Wolland i artikkelen.

Etter hvert fikk vi flere som var villige til å bli sitert på at dette var en metode Diskerud brukte.

5.3.2.4 Han gjør seg utilgjengelig.

«Men han gjorde seg utilgjengelig, og jeg fikk aldri brukt opsjonen. Det er varemerket hans, det. Han gjør seg utilgjengelig», hadde Svein Arne Hagen sagt til oss.

Flere andre kilder bekreftet denne opplysningen. Men her trengte vi skriftlig dokumentasjon. Hvordan skulle vi kunne dokumentere en slik påstand?

Til slutt fikk vi det vi trengte. Marie Lier, datteren av Inger Marie Haraldsen hadde spart på alle sms'ene hun hadde sendt til Pål Diskerud. Meldingene viste tydelig hennes desperasjonen etter hvert som tiden gikk. (se fig. 20). 14. februar 2012, etterfulgt av flere meldinger i mars samme år skrev hun flere meldinger som Pål Diskerud aldri svarte på.

Fig 20. SMS'er til Pål Diskerud.

5.3.3 Konklusjon

Målet vårt var å dokumentere de fire viktigste trekkene ved Pål Diskeruds metoder: at han brukte stråmenn, mellommenn og samarbeidspartnere for å skape distanse til lånene, at han skjulte markedsføringen av lånene ved å overlate det til andre, at han skjulte de dyre lånene gjennom kompliserte og finurlige transaksjoner med underliggende avtaler og tilbakekjøpsopsjoner, og ikke minst at han bevisst gjorde seg utilgjengelig. Dette klarte vi.

5.4 Kartlegging av Diskeruds verdier

5.4.1 Planen

En sentral del av arbeidet ble å finne ut hvilke verdier Diskerud og hans familie hadde. Dette var viktig både for å få et bilde av hvor pengene til utlånsvirksomheten stammet fra, og for å sjekke om noen av eiendelene hadde verdier som stammet fra lånevirkomheten. Vi lette etter verdier både i Norge, USA og i Europa. Vi ønsket å kartlegge disse verdiene og oppsøke dem.

5.4.2 Metoden

5.4.2.1 Verdier i USA

Det var flere linker til USA som dukket opp i undersøkelsene.

- I konkursberapporten for NIT var det nevnt kontrakter med et amerikansk selskap som het Desert Troon Inc.
- Leiligheten Pål Diskerud disponerte på Tjuvholmen i Oslo var eid av et USA-registrert selskap.
- I regnskapene i Pål Diskeruds norske selskaper gikk det frem av noteopplysninger at selskapene eide aksjer i selskaper i et amerikansk eiendomskonsern
- Pål Diskeruds far, Tore Diskerud, var eier av et stort eiendomskonsern i USA.
- Kilder fortalte oss også at Pål Diskerud hadde en leilighet i et eiendomskompleks i San Diego.

I USA fant vi frem til selskapene Tore Diskerud drev ved hjelp av selskapsregisteret i delstaten Arizona. Delstatsadministrasjonen hadde utmerket nettilgang til registeret og dokumenter (se <http://www.azcc.gov/>).

-0213118-9 DESERT TROON INVESTMENTS, INC. Page 2

5. CAPITALIZATION: (Business Corporations and Business Trusts are REQUIRED to complete this section.)
Business trusts must indicate the number of transferable certificates held by trustees evidencing their beneficial interest in the trust estate.

Number of Shares/Certificates Authorized	Class	Series Within Class (if any)
100,000	Common	N/A
Number of Shares/Certificates Issued	Class	Series Within Class (if any)
30,000	Common	N/A

6. SHAREHOLDERS: (Business Corporations and Business Trusts are REQUIRED to complete this section.)
List shareholders holding more than 20% of any class of shares issued by the corporation, or having more than a 20% beneficial interest in the corporation. Please Type or Print Clearly.

NONE

Name: Phoenix Holding, AS Name: Chadok Diskerud-Molina
Name: Jeraton, AS Name: Tore Chr Diskerud

7. OFFICERS: Please Type or Print Clearly.

Fig 21. Utdrag fra det amerikanske selskapsregisteret.

Vi fikk også tilgang til et prospekt (se vedlegg 7.5) som var sendt inn til City & County of San Fransisco i forbindelse med et anbud. Der skriver de litt om de enorme verdiene selskapet har tilgang på:

Troon Pacific, Inc. is a local San Francisco business, which was founded in 2000. Through various affiliates, our company and its principals own, develop, build and manage a diverse array of real estate projects throughout the Western United States and internationally. Our real estate experience encompasses a wide mix of uses and scales, from multi-family development, master planned communities and single family residential to retail shopping centers, office buildings and technology parks. To date, our large portfolio of combined development and investment entities exceeds \$650 million in value. We are a company that has developed a reputation for excellence, has over a decade of experience working in the City, and has the financial strength to follow through on our commitments.

Fig 22. Utdrag fra eiendomsprospekt utarbeidet av Troon Pacific.

Slik klarte vi både å bekrefte de norske selskaperes eierskap til USA-imperiet, og å få en oversikt over Diskerud-familiens eiendeler i USA. I disse dokumentene fikk vi bekreftet at to av Pål Diskeruds norske selskaper hadde vært medeier i selskapene.

Eiendomsverdier kunne kartlegges ved hjelp av takstsystemet for eiendomsskatt i USA. Hver municipality har egne takstmenn som verdivurderer eiendom for å kreve inn skatt, og disse databasene ligger ofte ute fritt på nettet.

På Desert Troon-konsernets websider kunne vi se at selskapet hadde utviklet en eiendom i San Diego, kalt 464 Prospect. Ved hjelp av kartsøk klarte vi å finne eiendommen, et nedlagt sykehus i USA. Ved å søke etter eiendomsannonser på adressen klarte vi å finne tilstrekkelig detaljer om eiendommen (tilsvarende gårds og bruksnummer i Norge) til å kunne gjøre skattedatabasesøk i USA. På denne måten kunne vi finne ganske presise eiendomsverdier i USA

Vi gikk ikke veldig langt i dette søket, da det var i grenseland for det vi ville skrive, og eiendommer som fortsatt er eiet av Diskerud-familien er registrert på selskaper (se utklipp).

The screenshot shows a web interface for searching property records. At the top, there is a search bar with 'Book / Page' and 'Document Number' fields. The 'Document Number' field contains '2008-0661516'. Below the search bar, there is a 'Search Results' button. The search results are displayed in a table-like format with the following information:

Record Date:	12/31/2008
Book Type:	OR - Official Records
Book / Page:	/
Document #:	2008-0661516
RS Code:	
Secondary #:	
Number of Pages:	5
Doc Type:	001 - DEED
Grantor:	DESERT TROON INVS INC
Grantee:	DESERT TROON HOLDINGS L L C

Fig 23. Utdrag fra det amerikanske eiendomsregisteret.

5.4.2.2 Spania

Kilder hadde fortalt oss at Pål Diskerud ofte ferierte på en korkfarm i Malaga-området i Spania. Det førte oss til selskapsregisteret i Malaga der vi fant selskapet Inversiones Cygnus SL. (se vedlegg 7.6) Selskapet var drevet og eid av tre personer, der den ene var Pål Diskeruds far, Tore Diskerud.

Administradores, Dirigentes y Auditor de Cuentas		
Órgano de administración		
Cargo vigente	Apellidos y nombre	Fecha Nombramiento
Administrador	HOHENLOHE YTURBE, ALFONSO	30/12/1997
Administrador	DISKERUD TORE, CHRISTIAN	30/12/1997
Administrador	WILSON IAN, DAVID	30/12/1997

3 Administradores en funciones

Fig 24. Fra spansk selskapsregister.

I papirene oppga selskapet en forretningsadresse (se fig. 25) som ikke kunne plasseres eksakt. (Sånn er det mange steder i Norge også, at ett hus eller en gård ikke har en veiadresse og et husnummer). Men mye tydet på at forretningsadressen kunne være den samme som korkfarmen.

Domicilio Social:	Finca Alcornocal de Bogas de Bajo, al partido de Las Piletas y los Arenosos, Carretera local de Ronda a Montejaque, KM.2 RONDA29-MALAGA
--------------------------	--

Fig 25. Fra spansk selskapsregister.

Vi tok nå kontakt med hoteller og kafeer i området på telefon for å høre om de kjente til denne korkfarm og denne omtrentlige adressen. Men ingen visste noe. Men det de kunne fortelle oss var at «Carreta local de Ronda a Montejaque, KM.2» viste til en lokalvei og at det sannsynligvis var KM2 betydde at stedet befant seg en strekning på to kilometer langs denne veien. Et annet sted fant vi opplysningen «CTRA MA 505 KM 2». Kunne det bety to kilometer på riksvei 505 i Montejaque? Vi fant veien på Google Map, men fra hvilken ende av veien skulle vi begynne å lete?

Fig 26. Veien MA 505 i Ronda sett fra GoogleMap.

Vi startet ovenfra. I Googlemap kunne vi forflytte oss langs MA 505. Sakte men sikkert flyttet vi markøren langs veien i to kilometere.

Fig 27. Ved hjelp av GoogleMap beveger vi oss langs MA 505.

Plutselig stod vi plutselig foran denne mystiske porten, som var inngangen til et enormt skogsområde. Navnet på farmen (det blå skiltet) var sladdet ut i googlemap. De eksakte koordinatene var 36.768376, -5.246776.

Fig 28. Ved hjelp av GoogleMap finner vi denne porten.

Gjennom vår telefonrunde til hoteller og kafeer i området hadde vi fått en kontakt som sa seg villig til å hjelpe oss. Vi gav henne koordinatene og spurte om ikke hun kunne kjøre til porten å ta bilde av skiltet for oss. To dager senere sendte hun oss et mobilbilde.

Fig 29. Mobilbildet av samme port hvor vi kan lese navnet på farmen.

Navnet på farmen var Il Pantanillo. Dette gav oss nye opplysninger å søke etter. Blant annet fant vi at den hemmelighetsfulle gården utenfor Ronda hadde vært innblandet i kontroverser: <http://www.iuronda.es/index17.html>

Men var nå ganske sikre på at vi hadde funnet den riktige farmen. Men vi hadde ikke dokumentasjon. Vi bestemte oss for å dra til Spania.

5.4.2.3 Norge

I Norge startet vi med å kartlegge hvilke eiendommer Pål Diskerud og holdingselskapene hans disponerte i Norge. Det dreide seg totalt om cirka ti eiendommer Etter hvert ble vi klar over stadig flere eiendommer gjennom kildesamtaler, som vi etter hvert fikk satt i system i et regneark.

For eksempel hadde Pål Diskerud en leilighet i Elisenbergveien 5. Selskapet Elisenbergveien 5 as hadde også en leilighet i dette sameiet, men gjennom kilder fikk vi høre at han eide enda flere seksjoner. Dermed måtte vi manuelt sjekke hver enkelt seksjon i sameiet. Da fant vi en tredje, som var eid av et ansvarlig selskap som Diskerud eide halvparten av. Dermed vokste oversikten.

Ettersom vi også begynte å jobbe med stråmannsproblematikk i en del saker, måtte vi utvide søkene til å omfatte personer tilknyttet Diskerud. Da fant vi blant annet en leilighet som tidligere var feilaktig registrert på en tidligere samarbeidspartner av Diskeruds far, men som nå var skjøttet over til Diskeruds medhjelper, Jesper Jeppesen (Eilert Sundts gate 50).

I et annet tilfelle fant vi gjennom kildesamtaler frem til en leilighet som var tinglyst på et ikke-eksisterende selskap, men som også ble disponert av Jeppesen (Haxthausens gate 16). Dette forsterket bildet av en økonomisk virksomhet som ikke skulle synes. Til slutt satt vi med en liste over nærmere 30 eiendommer eid av Diskerud, Jeppesen, selskaper og personer nær tilknyttet dem. Men vi skjønnte også at listen ikke var komplett.

Kilder fortalte at Diskerud holdt til i en leilighet på Tjuvholmen, Oslos mest eksklusive boligområde. Denne kom ikke frem i noe register.

Vi ønsket å finne ut mer om eiendommen på Tjuvholmen. Vi fikk kilder som hadde vært i leiligheten til å vise oss på kart og tegne skisser over hvor eiendommen fantes. Her brukte vi Google maps på mobiltelefonen som referanse, og gatefoto-funksjonen for å identifisere riktig inngang.

Deretter oppsøkte vi adressen. Dørklokken viste at det var korrekt adresse. Diskerud sto som en av beboerne. Men i eiendomsregisteret var det ingen treff på noen av Diskeruds selskaper eller familiemedlemmer på denne eiendommen.

Vi tilbragte mange timer på kaffebaren rett overfor inngangen for å få kontakt, og til slutt klarte vår fotograf etter mange timers venting å identifisere Diskerud og Jeppesen idet de kom og gikk på denne adressen. Men de mange timene med regelrett spaning betalte seg. Dette viste seg å bli de eneste fotomulighetene vi fikk. Vi søkte derfor gjennom registeret manuelt, ved å sjekke ut hver enkelt seksjon i denne eiendommen. Totalt 149 seksjoner.

To av seksjonene viste seg å være registrert på et amerikansk selskap – Unius LLC.

Søk i internasjonale registre gjennom D&Bs globale tjeneste GRS, viste at det fantes et slikt selskap i Delaware. Søk mot amerikanske databaser og selskapsregisteret i Delaware bekreftet dette. Men selskapet sto bare oppført med en agent. En telefon til agenten som er postkasse var resultatløs:

«– Jeg kan ikke oppgi hvem som eier selskapet eller hvem hvordan man kommer i kontakt.

Det er konfidensielt, sier en representant for Unius' registrerte agent i Delaware.

– Kan du videresende en beskjed?

– Nei. All annen korrespondanse enn det som handler om skatt blir kastet i søpla. Vi viderebringer ikke beskjeder.» (Se artikkel DN 12.11.2014)

Vi klarte likevel å finne holdepunkter for at selskapet var tilknyttet Diskerud-sfæren gjennom søk i selskapsregistrene i andre stater enn Delaware (se 5.4.2.1 om USA). I Arizona var Unius LLC registrert som eier av Desert Troon Holding, sammen med Tore Diskerud:

ARTICLE V - MEMBERS

The name and business, residence or mailing address of each member who owns a twenty percent (20%) or greater interest in the capital or profits of this limited liability company at the time of its formation are:

Unias, L.L.C. a Delaware LLC
2750 Vallejo Street
San Francisco, CA 94123-4615

Tore Chr. Diskerud
3 The Quadrangle
Chelsea Harbour
London SW10
United Kingdom

ARTICLE VI - LIABILITY AND INDEMNIFICATION

Except as provided under chapter 4 of title 29 of the Arizona Revised Statutes, as amended from time to time, a member, employee, officer, or authorized agent of this limited liability company is not liable, solely by reason of being a member, employee, officer, or authorized agent for the debts, obligations, and liabilities of this limited liability company whether arising in contract or tort, under a judgment, decree or order of a court, or otherwise. This limited liability company shall indemnify, to the maximum extent from time to time permitted by applicable law, any person who incurs liability or expense by reason of such person being a member, employee, officer, or authorized agent of this limited liability company. This indemnification shall be mandatory in all circumstances in which indemnification is permitted by law.

DATED: December 16, 2008.

DT Investments, Inc., an Arizona corporation.

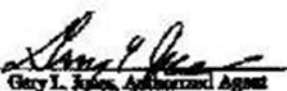
By:
Gary L. Jones, Authorized Agent

Fig 30. Selskapsregisteret i Arizona.

Vi var derfor nå sikre på at leilighetene, som var kjøpt for 20 millioner kroner, og ikke beheftet med pant, var den samme som Diskerud disponerte.

5.4.3 Konklusjon

Disse undersøkelsene var viktig for å forstå forholdet mellom Pål Diskerud og hans far. Tore Diskerud var knyttet til flere av låneforholdene i Norge, og Pål Diskerud var medeier i konsernet i USA. Den forklarte også bakgrunnen for Pål Diskeruds rikdom og forholdene i familiesfæren. Vi kunne konkludere med to ting:

- Det var en meget velstående familie vi hadde med å gjøre.
- De ønsket å skjule verdiene sine

5.5 Kartlegging av lånekundene.

Å kartlegge lest mulig av de personene og selskapene som på en eller annen måte hadde lånt penger av Pål Diskerud var kanskje den mest sentrale biten av vårt arbeide. (Dette må ikke forveksles med arbeidet med å kartlegge Diskeruds lånenettverk og kilder i 5.2).

5.5.1 Hva er planen?

Utgangspunktet var uoversiktlig. Hvor mange lånekunder det kunne være snakk om var ukjent (det svaret vil vi sannsynligvis aldri få vite sikkert). Vi kan her sammenligne utgangspunktet med en kake, men hvor ingen vet hvor stor kaken er. For å systematisere og visualisere arbeidet prøvde vi som en start å kategoriserte lånekundene.

1. Vi har de lånekundene vi vet om via andre personer, men som vi ikke kan dokumentere verken muntlig eller skriftlig.
2. Vi har de lånekundene som vil snakke med oss, men som ikke har dokumentasjon de vil eller kan dele med oss.
3. Vi har de lånekundene som vi har fått dokumentasjon på fra andre kilder, men som ikke vil snakke med oss.
4. Vi har de lånekundene som vil snakke med oss, og som vi har dokumentasjon på.
5. Vi har de lånekundene vi ikke vet om.

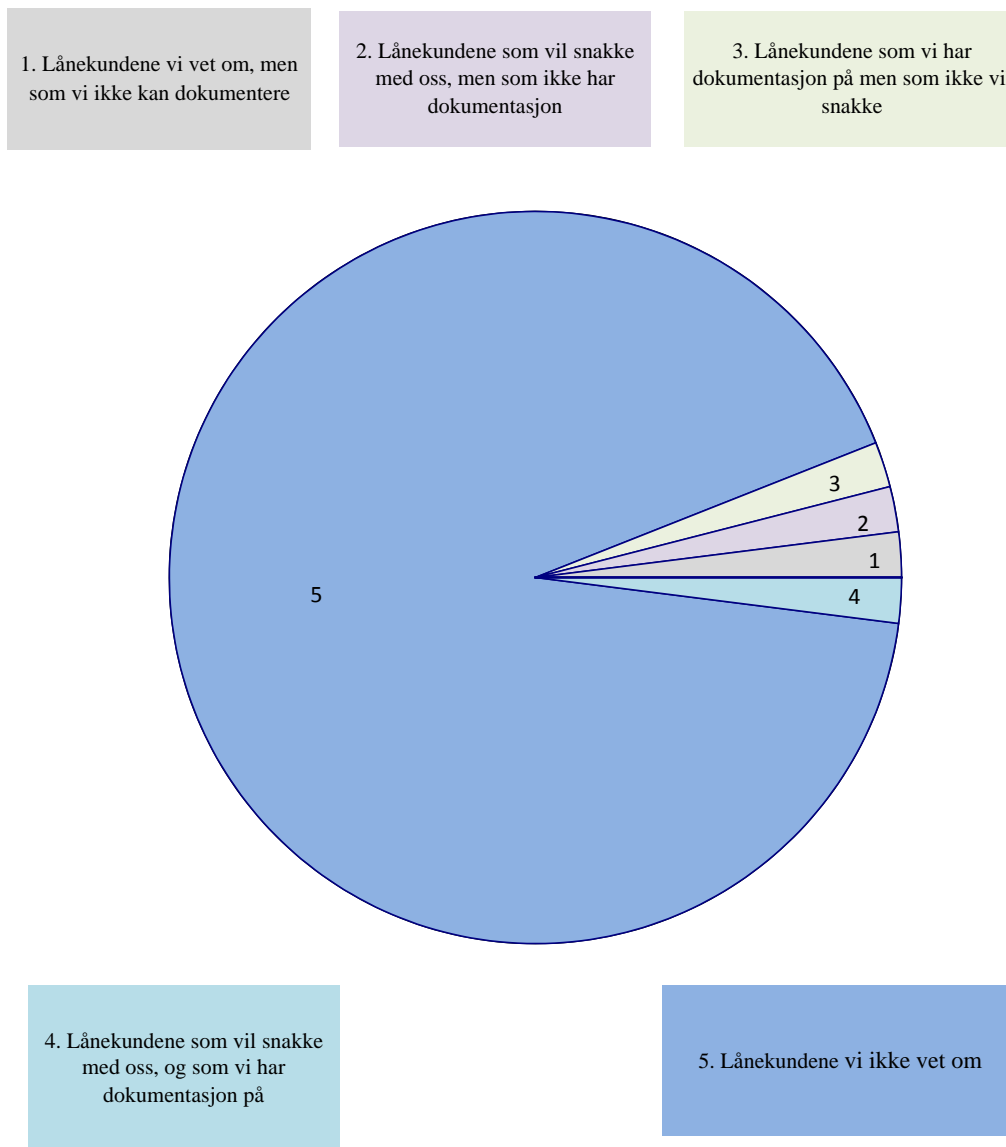

Fig 31. Lånekaken før vi begynner.

Målet var klart:

- Vi ville få en oversikt over flest mulig av lånene (det vil si at summen av kategori 1, 2, 3 og 4 skulle være størst mulig, mens kategori 5 skulle være minst mulig).
- Vi ville ha flest mulig låneeksemplere som både vil snakke med oss og som vi kunne dokumentere. (Vi ville jobbe for å flytte flest mulig av kategori 1, 2 og 3 over til kategori 4).

For å kartlegge lånekundene og dokumentere lånene bestemte vi oss for å angripe problemet fra tre forskjellige kanter.

- Vi fulgte sporene fra kunde til register/dokumentasjon.
- Vi fulgte sporene fra register/dokumentasjon til kunde.
- Vi fulgte sporene fra Diskerud til kunde.

5.5.2 Metode

5.5.2.1 Fra kunde til lån

Den mest opplagte veien å gå for å spore opp lån var via muntlige kilder. Gjennom kildenettverket vi hadde bygget opp underveis satt vi på en liste med navn på mulige lånekunder.

Måten vi jobbet med disse kildene er forsøkt beskrevet i flytdiagrammet i fig.32.

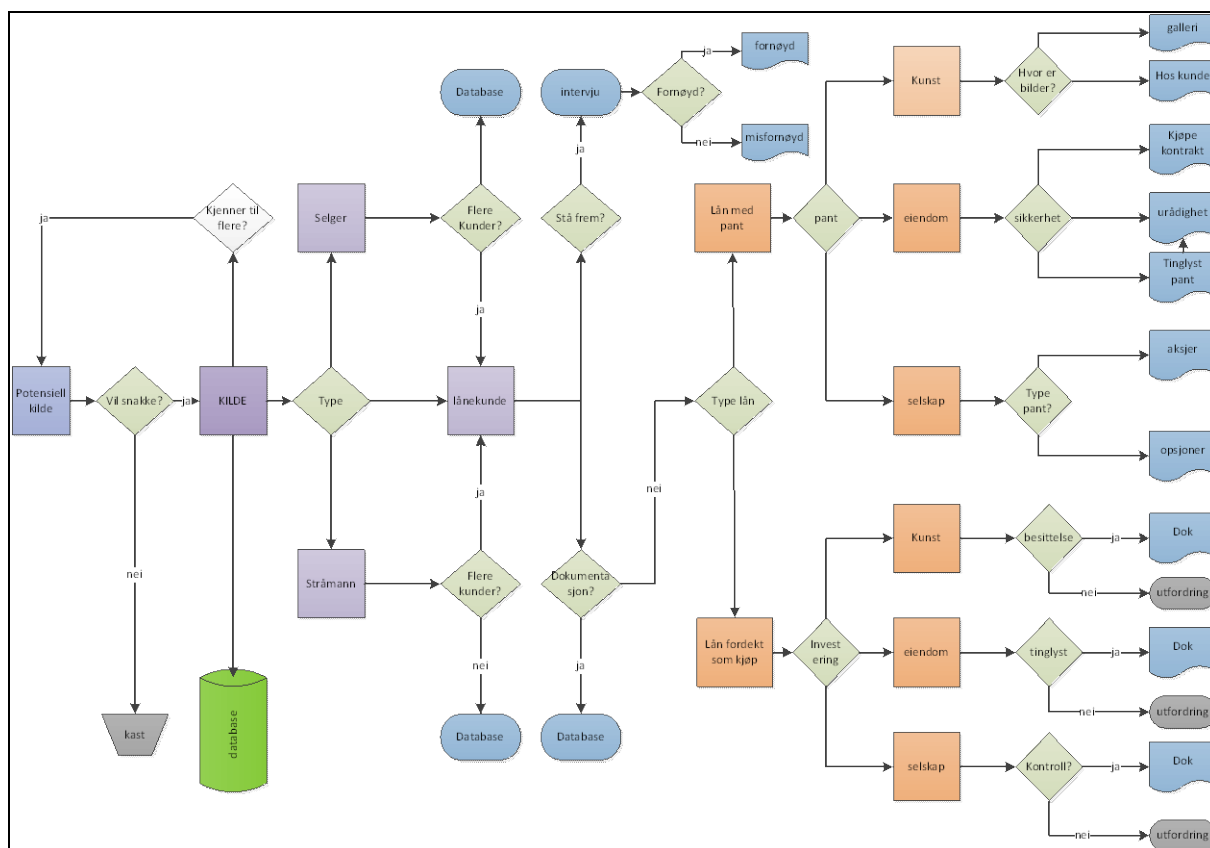

Fig 32. Flytdiagram: Hvordan vi fant dokumentasjon på lån.

Flytdiagrammet viser noe av kompleksiteten i kartleggingen vår. Vi skulle kartlegge personenes rolle, hva slags type lån, hva slags type pant og hva slags type dokumentasjon. Vi praterte om flere titalls kilder.

Men det aller viktigste var å få lånet dokumentert. Helst med dokumenter, men også gjerne ved at personen ville stå frem i avisen.

Lånekundene og i hvilken grad de ville hjelpe oss var ofte avhengig av i hvilken situasjon låneren var i. Grovt sett kan vi dele det inn i fire situasjoner:

1. En ressurs svak privatperson som hadde havnet i en vanskelig personlig økonomisk og som ikke fikk ordinære lån i markedet. Dette var personer i nød som ble et «lett bytte» for en lånehai. De visste ikke konsekvensen av avtalen de inngikk med Diskerud. Disse personene følte seg lurte av Pål Diskerud, de var desperate og ville ofte gjerne stå

frem i avisen. De så på vår henvendelse som en mulighet til å få hjelp. Typisk for en person i denne gruppen er at de kan ha kastet/mistet dokumentasjonen. (kategori 2 og 4 i Lånekaken i fig 31)

2. En ressurssterk finansmann som hadde havnet i en vanskelig personlig økonomisk situasjon og som ikke fikk ordinære lån i banken av en eller annen grunn. Disse personene inngikk en avtale med lånehaien med åpne øyne og var fullt klar over mulige konsekvenser. Men til og med noen av disse «profesjonelle» aktørene følte seg lurte, de ville ofte hjelpe oss, de ville hevne seg på utlåneren, men kviet seg for å stå frem. Det var ikke sikkert de hadde fortalt hjemme om at de hadde lånt penger av en lånehai. (kategori 1, 3 og 4 i Lånekaken i fig 31)
3. En ressurssterk finansakrobat med illegale hensikter. Fordi personene enten var gått konkurs, eller var dømt eller under etterforskning, var det vanskelig å få lån i norske banker. For disse personene var Diskerud en fin mulighet til for eksempel å få hvitvasket kriminelle penger. Disse personene var i utgangspunktet alltid negative til å snakke med oss, men på den andre siden er det ofte personer som vet å forhandle når de blir presset. (kategori 1 og 3 i Lånekaken i fig 31)
4. En gründer i et lite norsk firma som på et eller annet tidspunkt trengte penger for å overleve. Ved hjelp av lån hadde Diskerud overtatt deler eller hele bedriften. Flere av disse personene følte seg misbrukt av Diskerud, men de var ofte i en avhengighetsforhold til ham, som gjorde det vanskelig å prate med oss. Mange av disse sa de ville se an situasjonen før de bestemte seg for å snakke med oss. (kategori 3 i Lånekaken i fig 31)

De forskjellige situasjonene krevde hver sine forskjellige journalistiske metoder og innfallsvinkel.

5.5.2.2 Fra register til kunde

Den klassiske måten å spore eiendeler hos en person er å bruke offentlige registre som eiendomsregisteret, aksjonærregister og lignende.

Alternativet er å bruke kilder som kjenner til spesifikke tilfeller, og søke mer presist.

Vi visste at Pål Diskerud ofte tok pant i enten eiendom, kunst eller i aksjer.

Et problem som oppsto, var at det ble et sort hull i researchen vår. Vi visste hvilke tilfeller vi kjente til. Men vi visste ikke hvilke tilfeller som var skjult for oss, der vi manglet både kilder og dokumentasjon.

Problemet oppsto fordi det ikke er mulig å skaffe informasjon om hvem som er långiver uten på forhånd å vite hvem som har lånt eller hvilken eiendel som er stilt som pant. Men vi prøvde å være kreative og se om det var mulig å finne lån som var forsøkt skjult.

5.5.2.2.1 Eiendom

Det er i utgangspunktet mulig å spore lån i eiendomsregisteret. Men ikke alltid, for det forutsetter at man vet hvem som er låntaker eller hvilken eiendom som er stilt som pant. Man må kjenne minst én av følgende søkekriterier:

The image shows three search forms from the Norwegian Land Registry (Eiendomsregisteret). The first form, titled 'Søk etter eiendom', has a red circle around the 'Gårdnr.' field. The second form, titled 'Søk etter eller på eiendom i Norge', has a red circle around the 'Person' radio button. The third form, titled 'Finn eiendom på adresse', has a red circle around the 'Kommuner' field. Each form includes various input fields and a 'Søk' button.

Fig 33. Søkekriterier i Eiendomsregisteret.

Vi ønsket å kunne søke på en måte som fikk frem tilfeller vi ikke allerede kjente.

Pengeheftelser finnes ikke som noe eget søkekriterium, enda de er registrert. Det betyr at informasjonen finnes, men ikke tilgjengelig for offentligheten.

Derfor måtte vi finne en måte å reversere søkeprosessen, slik at vi kunne finne panthavere, uten at vi på forhånd kjente til hvilken eiendom eller låntaker det var.

Vi bestemte oss for å få tak i rådataene og håndtere søkene selv. Vi utviklet vår egen metode for å utnytte all tilgjengelig informasjon som ligger i eiendomsregisteret.

Men eiendomsregisteret er enormt. Vi vurderte en kort tid å gjøre en «webscraping», eventuelt be om en kopi av grunnboka på en harddisk ved hjelp av offentlighetsloven, men kom til at mengden data er så stor at det ville være u hensiktsmessig mye jobb. Fordelen med å bestille det fra en ekstern leverandør, var at vi slapp å gjøre avgrensninger, og også kunne søke på historiske heftelsedokumenter, altså pant som senere var slettet.

Vi jobbet i tre uker med å få Bisnode, som leverer regnskaps- og eiendomsopplysninger til DN, til å se om de kunne skreddersy et søk for oss. De sa de ville og kunne, men klarte det ikke. Vi fant da en annen leverandør som også sitter på rådata i eiendomsregisteret. Selskapet Ambita (tidligere Norsk Eiendomsinformasjon), sa seg villig til å programmere et søk som kunne gi oss det vi ville.

Kort fortalt lagde de et søk, der vi kunne spille inn søkeord til fritekstsøk i data registrert som pengeheftelser. Altså pant og urådighetserklæringer.

Tinglyst dato	Gruppe	Kommunenr	Gardsnr	Bruksnr	Seksjonsnr	Valutakode	Beløp	Kreditoravn	Status	EIER	
08.01.2003	Frivillig pant:	301	215	25	32	NOK	1 525 000	ARNE OS	Historisk		
21.01.2003	Frivillig pant:	301	28	117	2	NOK	400 000	JONATAN AS	Historisk	Frederick Mowinckel	Blokkaveien 3
13.03.2003	Frivillig pant:	219	9	645	0	NOK	2 200 000	ADVOKAT ARNE OS	Historisk		
04.04.2003	Frivillig pant:	219	91	473	0	NOK	3 000 000	ARNE OS	Historisk		
16.05.2003	Frivillig pant:	219	19	344	0	NOK	820 000	JONATAN AS	Historisk	Leif Olaf Jensen	Presterud Allé
12.12.2003	Frivillig pant:	301	32	41	8	NOK	5 800 000	ADV ARNE OS PHOENIX HOLDING AS, 929788583	Historisk	Inge Olav Fure (ex Flyktningebistand)	
18.12.2003	Frivillig pant:	216	2	325	0	NOK	1 000 000	AS, 929788583	Historisk		
21.04.2004	Frivillig pant:	219	19	419	28	NOK	2 000 000	ADVOKAT ARNE OS	Historisk		
12.12.2003	Frivillig pant:	301	214	102	55	NOK	1	ADVOKAT ARNE OS	Historisk		
10.10.2005	Frivillig pant:	301	35	621	0	NOK	1 400 000	JONATAN AS	Aktiv	Kjell Roald Christensen	Frognerseierveien 4
06.09.2005	Frivillig pant:	301	229	98	1	NOK	400 000	ADVOKAT ARNE OS	Historisk		Aromatique

Fig 34. Rådata fra Eiendomsregisteret med hjelp fra Ambita.

Vi kunne nå gjøre søk på både Pål Diskerud, hans selskaper og advokater, samt eventuelle mellommenn og frontere, vi visste han hadde brukt.

På denne måten fikk vi opp flere nye tilfeller av utlån, som vi kunne jobbe videre med. Resultatet av søkene var altså en kombinasjon av tips, dokumentasjon og nye kilder som kunne kontaktes.

Vi har kalt denne metoden et «reversert fritekstsøk». (se flytdiagrammet i fig 35a)

Denne metoden ga oss altså muligheten til å identifisere nye tilfeller av gråmarkeds lån og åpne nye kilder og informanter i saken.

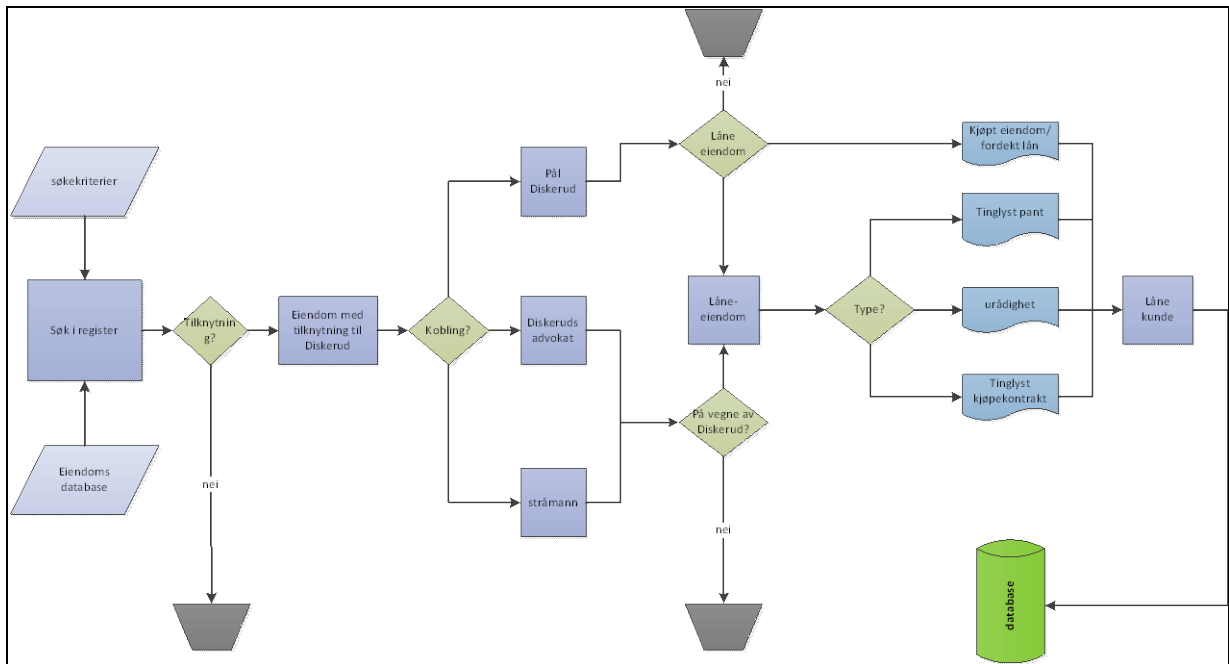

Fig 35a. Flytdiagram: Hvordan vi fant lånekunder basert på skriftlig dokumentasjon.

På nettstedet artvalue.com, en lukket internasjonal tjeneste med auksjonsresultater, kunne vi finne at bildet var omsatt på GWPA i juni 2013.

Ved å søk på nett, klarte vi imidlertid å finne historiske auksjonslister på GWPA (se fig. 37), som viste at «Måneskinn II» var forsøkt omsatt flere ganger på GWPA.

Munch-Auksjonen 2011

Noteringer

Kat.nr.	Kunstner	Tittel	Vurdering	Tilslag	Solgt
1	Munch, Edvard	Det første kyss	70 000–90 000	220 000	Mandag 28. nov 2011
2	Munch, Edvard	Hammeren i Nordmarka	50 000–70 000	135 000	Mandag 28. nov 2011
3	Munch, Edvard	Trøst	300 000–400 000	Usolgt	Mandag 28. nov 2011
4	Munch, Edvard	På kjærlighetens bølger	600 000–800 000	660 000	Mandag 28. nov 2011
5	Munch, Edvard	Det syke barn	600 000–800 000	Usolgt	Mandag 28. nov 2011
6	Munch, Edvard	Måneskinn II	2 200 000–2 500 000	Usolgt	Mandag 28. nov 2011
7	Munch, Edvard	Løsrivelse II	5 000 000	Usolgt	Mandag 28. nov 2011

Fig 36. Historisk auksjonsliste fra Grev Wedels plass auksjoner.

Først for 2,2-2,5 millioner kr i 2011 (se fig. 36), deretter for 1,7-2,0 millioner kr i 2013. Bildet forble usolgt ved begge anledningene. Ved den siste anledningen var bildet også utelatt fra tilslagslisten (se vedlegg 7.7), noe som beviser at den ikke ble solgt.

Fig 37. På en historisk hjemmesiden til GWPA lå denne katalogen.

Men miljøet som driver seriøs omsetning av Munch er lite, og gjennom å tilnærme oss kilder klarte vi å få innblikk i de historiske omsetningene av tresnittet.

Bildet ble originalt kjøpt av en kunsthandler på auksjon i London, og videresolgt til en norsk kunde. Kunsthandlere må føre katalog over sine omsetninger (se kap. 5.7.8), i en såkalt «skraphandlerbok» (se fig. 38). Ved å skaffe oss opplysninger fra slike kunne vi jobbe oss videre i eierhistorikken og følge bildets vei til de siste kjente kjøperen, kunsthandler Svein Arne Hagen.

Når kjøpt Dato	Nr.	Selgerens navn, stilling og adresse (Må utfylles nøyaktig)	Paragon Nr.	Angivelse av gjenstanden (Varen)	Når D
27/10-08	1830	P. T. NORHEIM, Voksen 2, 0853 Oslo	4009 - 410	Dibbløpt, jollyer ^{Applumstjerne} ca. 1880	22/11
11/9-08	1831	A.B.B.	K-294	Bank	11/9
12/11-08	1832	Fritadning, Bruttohandel, 3179 Regshand	25000 - 10-1832	EVLing: Olje på lenet 71x100 Motiv for Årschaud	28/11
30/11-08	1833	Anta Walsstrøm	100000 -	Vei Fyll: "Briden" - Maleri	3/11
2/11-08	1834	ETU. Banderleap	10000 - K-295	Kontant Banderleap	3/11
19/12-08	1835	Sotheby's; Fonden v. K	200000 - 416	E.M.: "Moonshine"	3/11
14/4-08	1836	Ragnar Østrem	129640,50 - 115 1275000 -	200000 OVF TIL DEPOSITUM	0

Fig 38. En norsk kunsthandlers skraphandlerbok viser salg av Moonshine i desember 2008.

Hagen var straffedømt i en fersk dom for lånebedrageri. I denne dommen gikk det frem at han hadde lånt penger av Pål Diskerud. Dette fremgikk av dommen: «Hagen tok derfor opp et toplån hos Pål Diskerud, som var en av aksjonærene i NIT, på 1 250 000 kroner.»

Slik kunne vi finne pant i eiendommen som var omtalt i dommen.

Vi klarte gjennom kilder å få tilgang til en del av straffesaksdokumentene i denne saken. Der fremgikk det at Diskerud hadde kjøpt kunst ved flere anledninger av Hagen:

Vitnet ble spurt om hva slags kunst han har kjøpt av Hagen.
 Dette var noen trykk og malerier en gang og skulpturer en annen gang. Dette var blant annet noen trykk av Nerdrum og Munch og et maleri av Fritz Thaulow. Vitnet tror det var to eller tre trykk av Munch. Vitnet tror dette var "Kvinner på stranden" og "Vampyr" og muligens en til. Vitnet vet at begge disse kjøpene ble gjort en gang i tidsrommet 2005 til 2008.

Fig 39. Avhørsprotokoll av Pål Diskerud hos Økokrim.

Når dette var på plass, kunne vi kontakte Svein Arne Hagen for å få hans historie rundt overførselen av bildene, og han valgte da å fortelle oss at bakgrunnen for alle kunsttransaksjonene var låneavtaler der kunsten ble stilt som sikkerhet/pant for stadig nye lån. Denne metoden viser derfor ikke bare hvordan man kan spore kunsttransaksjoner ved en kombinasjon av kildearbeid i utkanten av den naturlige kildekretsen, men også hvordan denne uavhengige researchen gir en helt annet strategisk posisjon og utgangspunkt når man kontakter potensielle kilder som er sentrale i saken.

5.5.2.2.3 Aksjer

Fra kildearbeidet visste vi at Diskerud og hans selskaper hadde lånt penger i flere omganger til selskapet Norske Informasjonsterminaler (NIT), og at han hadde hatt en stor eierandel i selskapet Scan Geophysical var kjent gjennom medieoppslag.

Begge selskapene var senere gått konkurs, og bobestyrerne hadde ikke kjennskap til Diskeruds rolle. I den ene fantes det imidlertid spor etter transaksjoner.

Det som var interessant med lån til selskapene, var at det styrket teorien om at låneformidlingen bar preg av å være profesjonell.

For å få bekreftet opplysningene måtte vi søke mer spesifikk informasjon. Vi fant opplysninger om flere selskaper som hadde lånt penger/blitt finansiert av Pål Diskerud, som ikke ble omtalt i artikkelen, men som virket som underlagsmateriale og dokumentasjon (se flytdiagram i fig. 40).

Vi går her litt nærmere inn på hvordan vi kartla de to selskapene Scan Geo og NITs forhold til Diskerud.

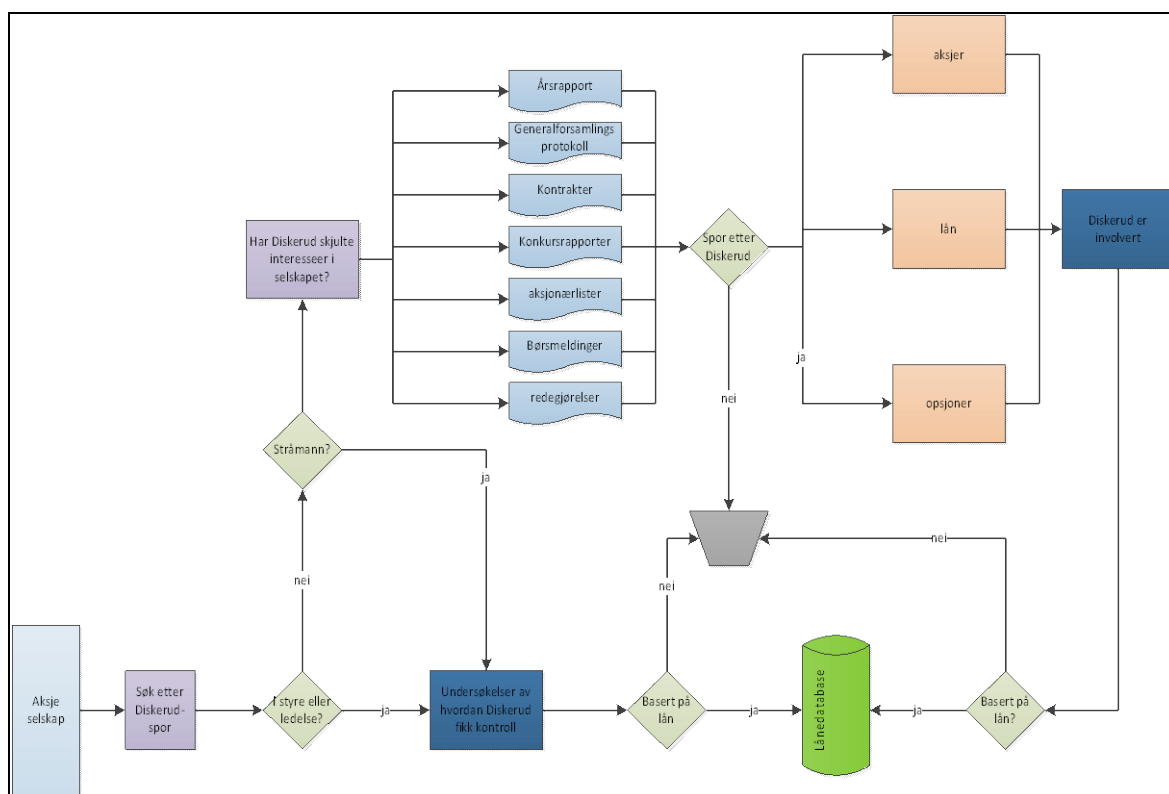

Fig 40. Flytdiagram: Hvordan vi fant lån basert på aksjer og selskaper.

a) Scan Geo As

Ved å systematisk gjennomgå generalforsamlingsprotokoller og redegjørelser ifm med opsjonsprogrammer som var fremlagt ved generalforsamlingsprotokoller, kunne vi slå fast at Diskeruds selskap Jonatan as hadde finansiert oppstarten av Scan Geophysical.

4. Private Placements – Conversion of Debt

Decision

On January 18, 2005, SCAN signed an "Asset Sales Agreement" with the liquidator of LARGE UK Ltd; Allen Lovett and Elisabeth Bingham c/o Ernst & Young, for purchase of seismic equipment, the "Assets", that was fitted on board a seismic vessel, M/V Mezen.

The Assets were financed by a bridge loan (the "Loan"), provided on short term basis by a consortium (the "Consortium") of investors (each being "Investor"), conditional upon SCAN being committed to resell the Assets to the Consortium. Each Investor provided a part of the Loan. During the period of January up to August 2005 each Investor has provided its bridge financing to SCAN in accordance with the procedures and principles set out in an "Information Memorandum (2)" of January 2005, prepared by Scan Geophysical AS, and a drafted loan agreement, provided by SCAN to the Investor in the form of an e-mail on January 20, 2005.

Fig 41. Generalforsamlingsprotokoll i Scan Geo i 2005.

Gjelden ble senere gjort opp ved at gjelden ble konvertert til aksjer

Billingsstad den, 18. oktober 2005

REDEGJØRELSE I FORBINDELSE MED FORHØYELSE AV AKSJEKAPITALEN I SCAN GEOPHYSICAL AS VED KONVERTERING AV GJELD

Undertegnede styre i SCAN Geophysical AS gir herved i medhold av aksjeloven § 10-2, jfr. § 2-6 følgende redegjørelse i forbindelse med forhøyelse av aksjekapitalen i selskapet ved konvertering av gjeld til aksjekapital:

Følgende personer (heretter kalt "Fordringshaverne") tegner seg for nye aksjer i selskapet ved konvertering av Fordringshavernes respektive fordringer mot SCAN Geophysical AS slik:

Fordringshaverne/Tegnere:	tegnert seg for slikt antall aksjer:	til kurs NOK:	ved konvertering av sin fordring mot selskapet, stor NOK:
JKL International Ltd	21 687	315	6 830 800
UGCON	7 268	315	2 289 600
Jonatan AS	6 515	315	2 052 400
Range Capital	2 551	315	803 600
Dr Vaages Medisinske Senter AS	1 531	315	482 400
Parisco AS	765	315	241 200
Millennium Geo-Venture ASA v/Touche	6 630	100	663 000
Sum	46 047		13 262 000

Fig 42. Generalforsamlingsprotokoll i Scan Geo i 2005.

Dette var en bekreftelse på at Diskeruds selskap Jonatan as var en av långiverne.

Andre dokumenter viste at Jonatan finansierte aksjer/opsjoner for andre interessenter, først ved å kjøpe aksjer:

"Vedtak:

- a. I henhold til aksjelovens § 10-17 jf § 10-1 økes aksjekapitalen fra NOK 431 742 med NOK 41 270 til NOK 473 012 ved utstedelse av 41 270 nye preferanseaksjer hver pålydende NOK 1,00. Vedtaket er fattet med bakgrunn i styrefullmakt gitt av generalforsamlingen 18. oktober 2005.
- b. Prisen pr. preferanseaksje skal være NOK 315,00. Emisjonen er i sin helhet rettet mot Jonatan AS. Overkursen tillegges overkursfondet.

Fig 43. Generalforsamlingsprotokoll i Scan Geo.

For deretter å forplikte seg til å tilby 1/3 av aksjene videre til interessenter i selskapet:

2. Sale of Shares from Jonatan AS

Jonatan AS has committed to offer the below listed shareholders/persons the below listed number shares from Jonatan AS for a price of NOK 315 per share:

	Antall aksjer	Beløp
JKL (International) Ltd	3 400	1 071 000
OTJ Eiendom AS	3 000	945 000
Ulf Brunnstrøm	1 747	550 305
Capnova AS (tidl. Century AS)	1 000	315 000

Fig 44. Generalforsamlingsprotokoll i Scan Geo.

b) **NIT**

I NIT klarte vi gjennom kildearbeid å skaffe til veie låneavtaler mellom Diskeruds selskap Jonatan as og NIT.

Deretter klarte vi gjennom generalforsamlingsprotokoller å knytte selskapene sammen. Også i konkursboet fantes det opplysninger som viste at det fantes en rekke låneforhold mellom dem. Som dette:

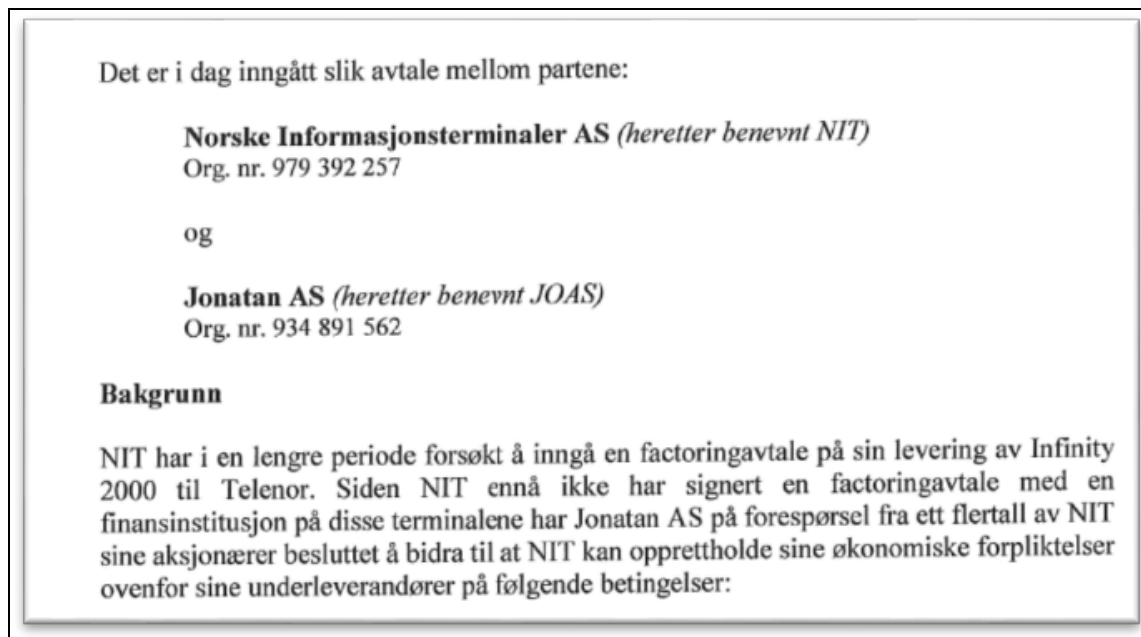

Fig 45. Avtale mellom NIT og Jonatan As.

Det spesielle med disse avtalen var at de viste hvordan Diskerud og hans selskap tok fullstendig kontroll over selskapet:

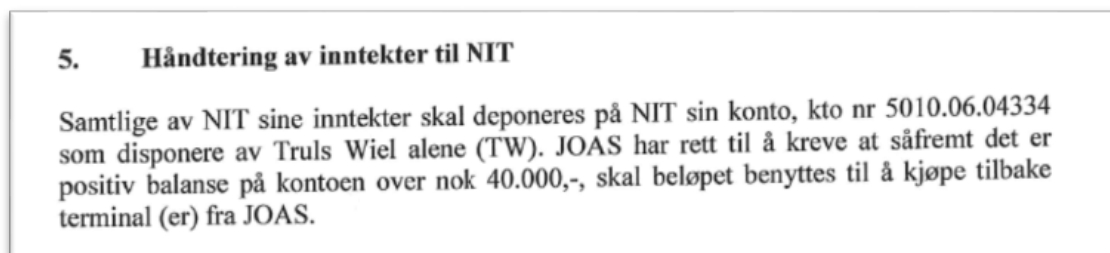

Fig 46. Avtale mellom NIT og Jonatan As.

Personen som er nevnt er en som jobbet for Diskeruds selskap Jonatan as (benevnt JOAS).

For å illustrere hvordan noen kildeopplysninger fører til flere, er dette avsnittet interessant. Det forteller at det er:

1. En kreditt fra Jonatan til NIT
2. At kreditten er gitt ved at Jonatan har kjøpt eiendeler fra NIT («terminaler»)
3. At tilbakebetaling av kreditten skjer ved tilbakekjøp av terminaler
4. At en person («TW») tar kontroll over pengestrømmen i selskapet for inndekning av kreditten.

Personen «TW» er selvsagt en potensiell kilde i det videre arbeidet. Ved å researche ham ytterligere, fant vi at han eide en eiendom i Oslo. Denne eiendommen hadde i mange år stått registrert på de gamle eierne, men med urådighet til en advokat Pål Diskerud har brukt i slike saker. Ved å oppsøke naboer og interessenter til eiendommen fikk vi bekreftet at Pål Diskerud i skjul hadde disponert eiendommen, før den ble skjøtet over til «TW». Dette fremsto som en finansiering av eiendommen for TW, som hadde familietilknytning til nabohuset. På eiendommen sto også en bil, registrert på Tore Chr. Diskerud. Dette er ikke omtalt i saken,

men nevnes som en illustrasjon på hvordan noen enkle opplysninger avler frem nye sett med fakta som belyser saken.

Dokumentene som er skaffet i denne delen av researchen kommer nesten utelukkende fra offentlige kilder, men er likevel skjulte for offentligheten. Generalforsamlingsprotokoller og konkursinnberetninger er ikke umiddelbart tilgjengelige. Man må finne dem, oppsøke arkivene hvor de oppbevares og aktivt be om innsyn.

5.5.2.3 Fra Diskerud til lån

Vi bestemte oss for å søke etter elektroniske spor mellom Pål Diskerud og eventuelle lånekunder. Om mulig. Og det er det.

Ved hjelp av et dataprogram som heter Maltego kunne vi finne korrelasjoner, eller knytning mellom data. Dette er en teknikk som henter allment tilgjengelige informasjon fra nettet og filtrerer og bearbeider dette. Verktøyets styrke ligger i at den kan utlede sammenhenger mellom data som i utgangspunktet kan virke lite matnyttige, men som for oss kunne være det lille ekstra.

Maltego kan kartlegge forholdet mellom mennesker, selskaper, websider, dokumenter og filer og ikke minst internett-infrastruktur som domener, IP-adresser og DNS navn. På denne måten kan man finne skjulte forbindelser mellom mennesker.

Vi hadde fått vite at Pål Diskerud var særdeles forsiktig med å legge igjen skriftlige spor. Han skrev lite sms'er og sjelden e-post. Vi hadde også fått opplysninger om at han hadde prøvd å slette sporene etter seg på nettet, etter at vi begynte å jobbe med saken. Men alle er på nettet, og noen spor må han vel ha lagt igjen etter seg? Noen spor er som hogd i stein, de lar seg vanskelig slette. Andre spor vet du kanskje ikke at du har lagt igjen, Hvordan slette dem da?

Vi startet undersøkelsen med en e-post-adresse vi hadde fått fanget opp via kilder, «paal.diskerud@bluezone.no».

Dette gav oss blant annet følgende resultat: **EmailAddress#paal.diskerud@gmail.com#100**

Det siste tallet i søket er vektningen av funnet og er et tall fra 0 til 100. 100 er sterkest link. 0 er svakest. En sterk binding med andre ord. Hadde vi funnet en ny e-postadresse?

Et annet søkeresultat var blant annet: **Website#www.smaalenene.no#69**

Dette viste at Diskerud ofte leser lokalavisen Smaalenene på nettet.

På denne måten tråklet vi oss gjennom opplysninger på nettet. Av forskjellige grunner ønsker vi ikke å utdype noe mer her om hvilke resultater disse søkene gav oss.

5.5.3 Konklusjon

Ett sted måtte vi sette strek. Til sammen hadde vi nå mer enn 30 eksempler på økonomiske transaksjoner eller lån. Vi hadde navnet på om lag 20 personer som på en eller annen måte hadde lånt penger av Pål Diskerud. Vi vil sannsynligvis aldri få vite hvor langt unna vi var «fasiten», det vil si den komplette listen. Uansett, det viktigste var at vi hadde nok til å

dokumentere det vi ønsket, nemlig at Pål Diskerud driver med utlån på et profesjonelt nivå. I tillegg hadde vi gode eksempler på lån hvor han utnytter mennesker i en vanskelig situasjon.

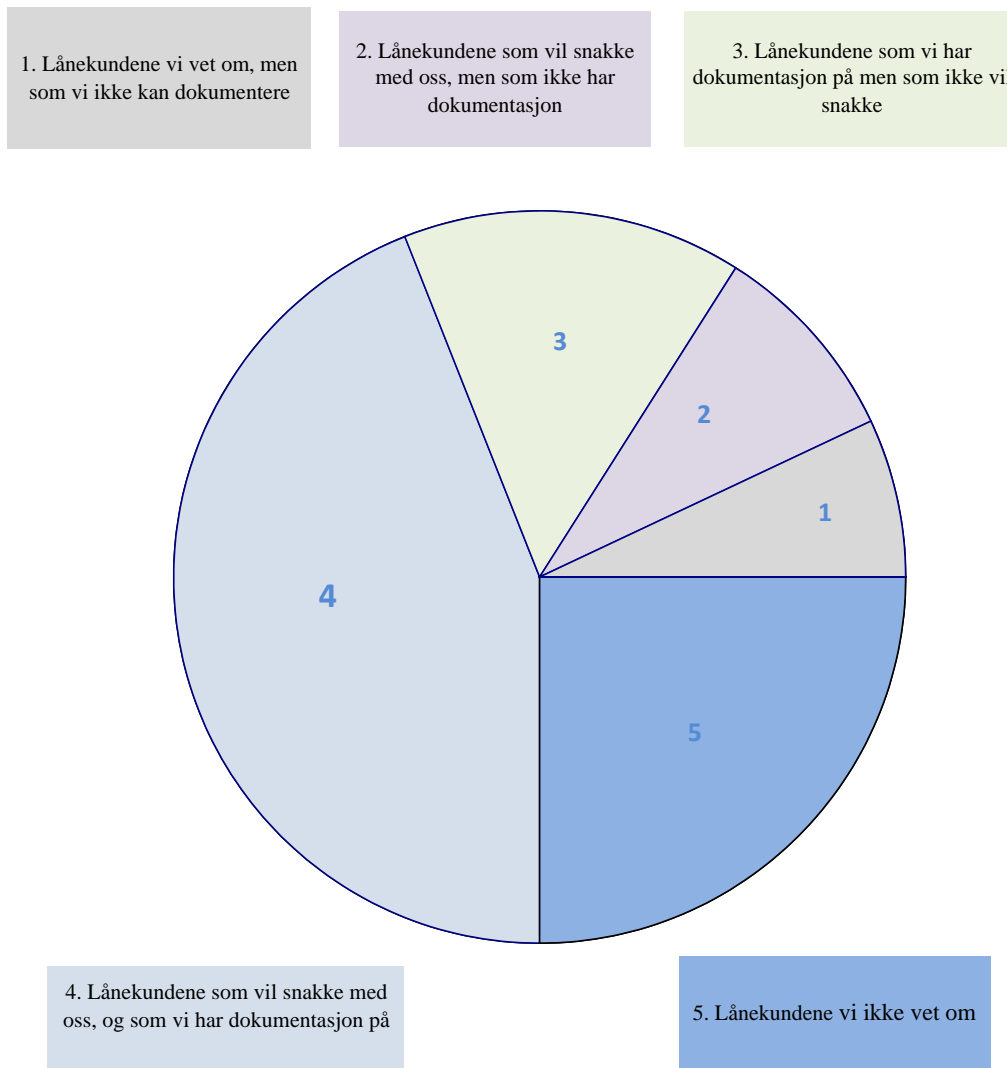

Fig 47. Slik så lånekaken ut når vi var ferdige med researchen og klare for trykking. (ref fig 31 fra starten av arbeidet)

Vi var også tilfreds med fordelingen av kakestykkene i diagrammet vårt. Målet var som sagt at flest mulig av lånene kunne dokumenteres skriftlig, samtidig som at lånekunden sto frem. (Kategori 4). Det klarte vi.

5.6 Kartlegging av lover og regler i forhold til utlånsvirksomheten.

Vi bestemte oss for å få en oversikt over hvilke lover og regler som ville være med på å regulere en eventuelt illegal utlånsvirksomhet i gråmarkedet. Dette var en del av grunnundersøkelsene vi gjorde, og som vi startet med ganske umiddelbart.

- Var denne form for virksomhet regulert, i så fall hvordan?
- Ble eventuelle lover og regler overholdt her?
- Hva skjedde hvis noen brøt disse lovene og reglene?
- Fantest det noen gode eksempler på lånehaier som var dømt tidligere?

5.6.1 Hva er planen?

Planen var å gå runden hos alle offentlige instanser som kunne mene og vite noe om denne typen forretninger. Hvordan kunne Pål Diskerud få opererer år etter år uten at noen grep inn? Hvor hadde de offentlige myndighetene vært når lånekunder i nød trengte dem som mest?

5.6.2 Metode

5.6.2.1 Påtalemyndigheten

Vi startet med påtalemyndigheten og politiet. I straffeloven er ulovlig utlånsvirksomhet regulert gjennom den såkalte ågerrenteparagrafen, det vil si at noen krever en unormalt høy rente:

§ 295. For åger straffes den som ved rettshandel utnytter noens nød, lettsinn, uforstand eller avhengighetsforhold til å oppnå eller betinge et vederlag, som etter de foreliggende omstendigheter står i et påtakelig misforhold til det som ytes, eller som medvirker hertil.

Det samme gjelder den som, etter å ha ervervet et krav som utspringer av rettshandelen med kjennskap til dennes beskaffenhet, gjør kravet gjeldende eller overdrar det til en annen, eller som medvirker hertil.

Vi startet nå en større jobb med å søke etter dommer basert på denne paragrafen (§295 og 296). Vi søkte via Lovdata og andre elektroniske søkemuligheter. Vi fant ingenting. Vi tok kontakt med tingrettene, og vi snakket med forsvarsadvokater, statsadvokater og juseksperter. Ingen kjente til noen dommer basert på disse paragrafene.

Til slutt var det en saksbehandler i Oslo Tingrett som kunne hjelpe oss. Hun kjente til to tiltaler som hvor ett av tiltalepunktene var nettopp ågerrenteparagrafene. Den ene saken skulle opp i desember 2014 (Lars Kristian Pedersen) og en annen sak skulle for retten i begynnelsen av 2015 (Imran Saber).

Tiltalebeslutning

STATSADVOKATENE

I

OSLO

setter herved **Lars Kristian Pedersen, f. 29.07.1970**
Grüners gate 5 C, 0552 OSLO

under tiltale ved **Oslo tingrett** for overtredelse av:

I Straffelovens § 296, 2. ledd jfr. § 295
for ved rettshandel å ha utnyttet noens nød til å oppnå et vederlag, som etter de foreliggende omstendigheter står i et påtakelig misforhold til det som ytes og handlingen er begått sedvanemessig

Fig 48. Tiltalen mot Lars Kristian Pedersen.

Vi fant nå frem til hvilken statsadvokat som skulle føre saken, politijurist Nina Bakken, ved Oslo politidistrikt. Hun kunne fortelle oss at heller ikke hun kjente til noen tidlige dommer basert på ulovlig utlånsvirksomhet. Hun fortalte oss også noe annet oppsiktsvekkende, at hun mente at «grunnen til at paragrafen var lite brukt var at ingen av partene i en slik sak ønsket å anmelde forholdet. De som hadde tatt opp lån hadde jo selv ønsket dette, og ført seg selv inn i et låneforhold».

Dette overrasket oss. §295 og 296 i straffeloven skulle jo beskytte de som hadde lånt penger i «nød, lettsinn, uforstand eller avhengighetsforhold». Det er vel ikke nærliggende å tro at disse menneskene, som kanskje er i en svært vanskelig livssituasjon, skal løpe til politiet for å anmelde dette?

5.6.2.2 Finanstilsynet

Neste stopp var Finanstilsynet. Tilsynet som skal passe på at «foretakene innen finans- og forsikringsmarkedet, verdipapirmarkedet, eiendomsmegling, inkasso og regnskaps- og revisjonsvirksomhet virker på en hensiktsmessig og betryggende måte».

I et møte med to seksjonssjefer i Finanstilsynet fikk vi forklart hvordan utlånsvirksomhet er regulert gjennom Finansvirksomhetsloven. De var klare og tydelige på at hvis man drev utlån av profesjonell karakter så krevde dette konsesjon.

Vi ba dem så om å undersøke om de hadde hatt noen saker som omhandlet ulovlig utlånsvirksomhet i Norge de siste ti årene. Nok en gang var svaret oppsiktsvekkende syntes vi.

I en epost skrev seksjonssjef Ole-Jørgen Karlsen at de kun hadde hatt en sak, i 2009, som hadde likhetstrekk med vår sak:

«Jeg fant heller ikke veldig mange gode eksempler på saker der vi har forsøkt å trekke opp grensen for lovlig/ulovlig finansieringsvirksomhet med relevans for din problemstilling. Jeg vedlegger imidlertid to brev fra 2009 om ett og samme forhold. Der var faktum at en stor andel av låntakerne var nær knyttet til långiver, bl.a. gjennom familieband. Allikevel kom Kredittilsynet til at grensen for lovlig unntak fra konsesjonsplikten var overtrådt.»

Karlsen presiserte at de aldri hadde hatt noen sak av det omfanget og den karakter som vi jobbet med. Dette var jo litt rart ettersom vi kjente til mange som hadde drevet med illegal lånevirkosomhet i mange år.

5.6.2.3 Forbrukerombudet

Siste stopp var Forbrukerrådet. Forbrukerrådet er en statlig finansiert uavhengig interesseorganisasjon som skal bistå forbrukerne

Vi møtte Fagdirektør for finans, Jorge Jensen, og la vi frem deler av informasjonen vi satt på. Vi fortalte at mye tydet på at det var et forholdsvis stort marked for ulovlig lån i gråmarkedet.

Forbrukerombudet hadde nylig sett nærmere på en tjeneste som kalte seg Trustbuddy, som ikke hadde konsesjon til å drive finansieringsvirksomhet i Norge. Uten konsesjon hadde de heller ikke lov til å drive markedsføring her i Norge. Trustbuddy hadde gått aggressivt ut og tilbydd nordmenn raske forbrukslån uten sikkerhet og med skyhøyrente.

Den typen lånevirkosomhet som vi undersøkte hadde forbrukerrådet rett og slett aldri hørt om.

Det kunne bety flere ting, tenkte vi. Blant annet at var det en bekreftelse på at dette var en virksomhet totalt under radaren, når ikke en gang Forbrukerrådet hadde fanget det opp. Men det kunne også bety at de som hadde lånt penger i gråmarkedet ikke følte de hadde noen rettigheter til å klage. Hvorfor ikke? Følte de seg rettsløse?

5.6.2.4 Utlandet

Etter å ha gått runden hos myndighetene her i Norge, var det naturlig å se til utlandet. Var denne form for virksomhet gått under radaren der også?

I England var situasjonen helt annerledes. Der var det for noen år siden opprettet en egen politigruppe som skulle ta knekken på lånehaivirkosomhet, kalt The Illegal Money Lending Team (IMLT). Prosjektet skulle identifiserte lånehaier, etterforsket virksomheten og stilte dem for retten. Frem til 2004 var det ikke dømt noen for lånehaivirkosomhet i England. Etter at prosjektet startet er det utarbeidet 200 tiltaler.

<http://awards.themj.co.uk/library/media/pdfs/Illegal%20Money%20Lending%20Team%20-%20final.pdf>

5.6.3 Konklusjon

Siden 1951, da ågerparagrafen ble innført, hadde ingen blitt dømt for brudd på denne paragrafen. De siste 65 årene hadde ikke påtalemyndighetene dømt noen for ulovlig utlånsvirksomhet. Heller ikke Finanstilsynet hadde ikke hatt noen saker som lignet på den vi nå var i ferd med å beskrive. Og Forbrukerrådet var helt ukjente med denne form for virksomhet.

Gråmarkedsutlån var rett og slett en forretning som hadde gått langt under radaren i Norge i flere tiår, til tross for at vi visste at det var mange som drev denne illegale virksomheten i Norge, og at det lå flere triste og tragiske historier i kjølvannet av disse lånene.

Samtidig hadde vi funnet dokumentasjon på at ulovlig utlånsvirksomhet var et satsningsområde i for eksempel England.

Alle disse opplysningene underbygget at vi hadde en viktig jobb å gjøre, nemlig å skrive en sak om en ulovlig virksomhet som har fått operere fritt i flere år.

5.7 Skriftlige kilder

For å vise frem litt av omfanget av undersøkelsene våre, vil vi her presentere kort forskjellige typer skriftlig informasjon som ligger til grunn i denne saken.

5.7.1 Avhørsprotokoller

Vi fikk tilgang på flere avhørsprotokoller fra norsk politi hvor innholdet på en eller annen måte var interessant for vår sak. Blant annet av et avhør av Pål Diskerud, hvor han var vitne i en sak. (se vedlegg 6.8). Informasjonen i slike protokoller er interessant fordi de blant annet kommer inn på personers betraktninger og meninger, og som ofte kan brukes i artikler. (se fig. 39)

5.7.2 Generalforsamlingsprotokoller og årsrapporter.

Vi bestilte flere titalls generalforsamlingsprotokoller med alle vedlegg og årsrapporter fra Brønnøysundregisteret. Når du vet eksakt hva du leter etter kan disse dokumentene være særdeles nyttige. (se fig. 41, 42, 43 og 44). Vi hentet også informasjon fra selskaps registeret i USA og Spania.

5.7.3 Private låneavtaler/avtaler

Vi fikk tilgang på nærmere 20 forskjellige avtaler/låneavtaler tilknyttet Pål Diskerud. (se fig. 12) Mange av avtalene er komplekse med sideavtaler og forbehold. (se fig. 45 og 46) I tillegg sitter vi på leieavtaler og opsjonsavtaler og andre typer avtaler som beskriver Diskeruds metoder.

I et privat brev fra Pål Diskerud var det avgjørende dokumentasjon i brevhodet nede i høyre hjørne: «Member of the Desert Troon Group». Denne informasjonen underbygget koblingen til faren i USA.

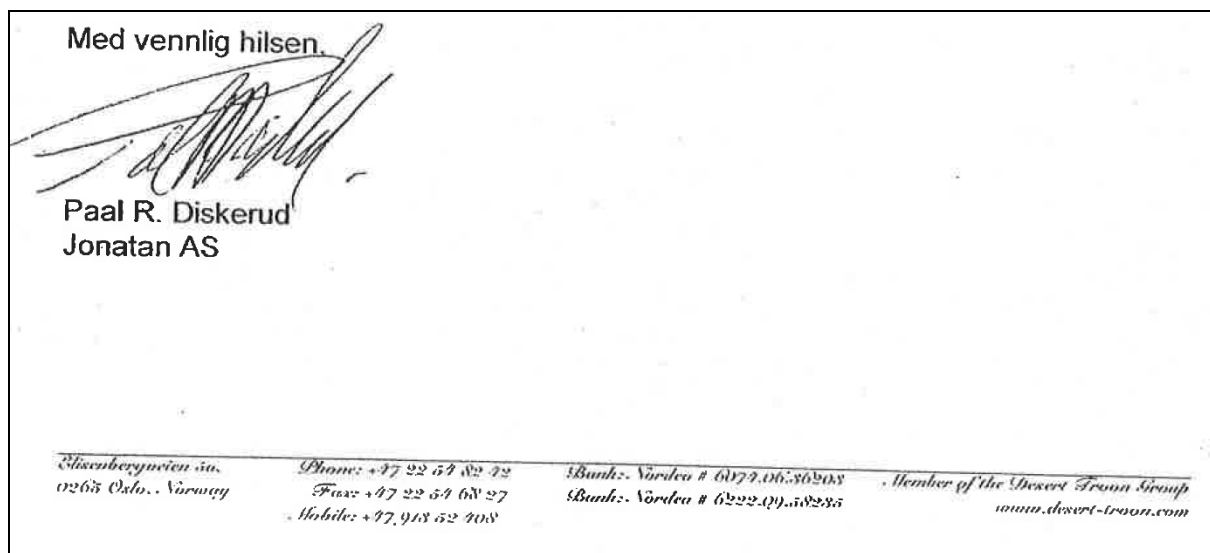

Fig. 49 Privat brev fra Pål Diskerud og selskapet Jonatan As.

5.7.4 Dommer og tiltaler

Nærmere 20 forskjellige dommer, både straffedommer og sivile, har bidratt til å dokumentere saken vår. Flere av dommene omhandler helt andre ting enn Pål Diskerud og hans forretninger. Men i dommer ligger det ofte mye tilleggsinformasjon som vi kunne bruke i vårt arbeide. (se fig. 10) Vi har også tilgang på rettsbøker, tilsvar fra advokater, motsøksmål og faxes/brev fra Diskeruds advokater i forbindelse med tvister som underbygger saken. Også ett par tiltaler (se fig. 48) var oppklarende i saken vår.

5.7.5 Pantedokumenter

Ved å gå gjennom pantedokumenter, både historiske og gjeldende, på aktuelle eiendommer fikk vi en ganske god oversikt over Pål Diskeruds eiendomstransaksjoner. Men som tidligere beskrevet, var ikke dette nok, ettersom det var store huller i systemet når det gjaldt eiendommer som enten ikke var skjøttet over, eller at Diskerud kun hadde en urådighetserklæring.

Derfor ble vår egenproduserte dokumentasjon vel så viktig (se fig. 35), med uttrekk fra eiendomsregisteret.

24.04.2012 319272	PANTEDOKUMENT
	Beløp: 1 400 000 NOK
	Panthaver: DISKERUD PÅL RICHARD
	FØDT: 20.12.1961
25.05.2012 410995	** SLETNING
16.05.2012 387546	PANTEDOKUMENT
	Beløp: 8 000 000 NOK
	Panthaver: BIEN SPAREBANK AS
	ORG.NR: 991853995
	Panthaver: EIKA BOLIGKREDITT AS
	ORG.NR: 885621252
	1. prioritet, Terra BoligKreditt AS, kr 4 650000
	2. prioritet, Bien Sparebank AS, kr 3 350 000
31.05.2013 439004	** SLETNING

Fig. 50 Pantedokument fra eiendomsregisteret som viser at Diskerud har pant på 1,4 millioner kroner.

5.7.6 Borapporter

Borapporter inneholder sjelden mye informasjon. Men noen ganger, som i denne saken, så gjorde de det. I utdraget fra rapporten (se fig. 51) under står det at «midlene var skaffet til veie gjennom debtors låneopptak hos navngitte privatpersoner». Dette viste seg å være viktig informasjon for oss.

<p>7. BOETS ØKONOMISKE STILLING OG STATUS</p> <p>7.1 Aktiva/Boets eiendeler</p> <p>Midler frigitt av Økokrim:</p> <p>Overførsel fra Økokrim, inkl. renter i beslagsperiode, utgjorde kr 21</p> <p>Innbetalt iht. tidligere krav om sikkerhetsstillelse:</p> <p>Sum overførslar fra advokatfirmaene kr 21 iht. boets krav om sikkerhetsstillelse for riktig oppfyllelse av forslag til tvangsakkord under konkurs. Det ble opplyst at midlene var skaffet til veie gjennom debtors låneopptak hos navngitte privatpersoner.</p> <p>Etter avslag på tvangsakkordforslaget avga de enkelte utlånerne, etter boets ønske, en erklæring om at midlene kunne inngå i boet</p> <p><i>1. overføres til delning av debtors gjeld</i></p>

Fig. 51 Utdraget fra en borapport på en person som hadde lånt penger av flere lånehaier.

For øvrig sitter bostyrerne på mye spennende dokumentasjon som ikke er en del av de offentlige rapportene. Det gjelder bare å få bobestyreren til å spille på lag. I NIT hadde bobestyreren flere spennende opplysninger. Blant annet informasjon om at it-selskapet hadde inngått avtaler med Desert Troon Investments Inc i USA.

Diverse selskaper

Bostyrer har gjennomgått diverse avtaledokumenter vedrørende blant annet InfoPlace Aps (Danmark), Scandman AS (Sør-Afrika), Desert Troon Investments Inc (Nord Amerika), MCK Ventures Limited (Nigeria Vest Afrika), Millions People China (Kina), NIT Brasil (Brasil), INNOVIUM TECHNOLOGIES Vincent C G Dupin (Frankrike) Det gjennomgående trekket synes her å være at dette er avtaler inngått av Geir Børresen og eller Edvard Lien på vegne av NIT AS, men det synes å ha vært liten realitet bak hoveddelen av disse avtalene, utøver at NIT AS har brukt midler direkte eller indirekte for å etablere selskapene.

Fig. 52 Utdraget fra en berapporten i NIT

5.7.7 Auksjonslister og hjemmesider

Auksjonslister fra auksjonshusene både i Norge (Grev Wedels Plass Auksjoner og Blomqvist Kunsthandel) og i utlandet (Sothebys og Christie's). (Se fig 36 og 37)

5.7.8 Kunsthandlerens skraphandlerbok

Norske kunsthandlere er pålagt å føre en såkalt skraphandlerbok. Det er et krav fra politiet om at hver gjenstand på markedet skal nummereres og protokollføres i «skraphandlerboka»; for hvert eneste kjøp og salg. Brukthandel reguleres av "Lov om handelsverksemd med brukte og kasserte ting (brukthandellova)." Vi fant informasjonen i disse protokollene som var viktig for oss når vi fulgte sporene etter flere Munch-malerier. (se fig. 38)

5.7.9 Fakturaer og sluttsedler

Uansett hvor lyssky en handel er, så lages det ofte en faktura eller en sluttseddel eller et annet papir eller kvittering som dokumenterer transaksjonen. Disse dokumentene kan være særdeles oppklarende når vi prøver å følge pengene. (se vedlegg 7.3)

FAKTURA 0416		
3900 Porsgrund		
31.12.2009		
Beskrivelse		
1835	Edvard Munch. "Moonshine" tresnitt i farger, signert blyant n.t.h. Woll 202	2 000 000,00
Beløp		
	2 000 000,00	
Avgift		
	61 495,00	
Total		
	2 061 495,00	
Betal til bankkonto		
	31.12.09 21	
	D-r.	2.061.495,-

Fig. 53 Faktura på salg av Munchs «Måneskinn» for to millioner kroner.

Sluttsedler i forbindelse med overføringer av aksjer var også med å underbygge saken vår. Vi så at de høye lånerentene ofte var forsøkt skjult gjennom andre kompliserte transaksjoner og delavtaler.

(E) TABLERE E(N) DRE (A) ANNULLERE (S) PØRRE (L) ISTE		20031119VP00724
-----		11830 TOREG
=> SPØRRING BEHOLDNINGENDRING DJ +		
LØPENR.	: 20020731VP012701	
SLUTTSEDDELNR	:	
ISIN.	: NO 001 0034606	SCREEN MEDIA AS
HANDELSDATO	: 31 07 2002	INNMELDT AV. . . : 11830
INNMELDT DATO	: 31 07 2002	HANDELT MED. . . :
OPPGJØRSDATO	: 31 07 2002	
VPS KONTO	: 11010 0100012	DEBET
VPS KONTO MOTPOST	: 11040 4022011	JONATHAN AS
OPPGJØRSVALUTA	: NOK	
HANDEL MED FORBEHOLD: N		ANTALL AKSJER : 100.000
FEILTYPE.	:	

Fig. 54 Sluttseddel i Screen Media med overføring av 100.00 aksjer til Diskeruds selskap Jonatan As.

6 Spesielle erfaringer

6.1 VVP 4.14/utilgjengelighet

Ett av de sentrale poengene i artikkelen er at Pål Diskerud har gjort det til en forretningside å være utilgjengelig. Derfor skjønte vi fort at nettopp det kunne bli en utfordring for oss både i forhold til foto og ikke minst i forhold til den viktige jobben med å få gitt ham samtidig imøtegåelse til saken (VVP 4.14).

I offentlige registre var Diskerud oppført uten fast bopel. Forretningsadressene i selskapene hans var en leilighet på en privatadresse i Elisenbergveien som ikke var i bruk. I tillegg var vi kjent med at han var mye på reise og i lengre perioder oppholdt seg mye i utlandet. Ifølge kilder var han vanskelig å få tak i både på mobil og epost. Og han var ekspert på «å gå under jorden», når det måtte være nødvendig.

Det var derfor viktig for oss å ha kontroll på dette av to grunner: Det ene var bilder til saken. Uten bilder er publisering mer komplisert. Det andre var å gi ham muligheten til å komme til orde, i henhold til presseetikken.

Vi bestemte oss for å ta tak i dette mulige problemet allerede fra starten. Vi brukte mye ressurser på å lokalisere ham. Ved hjelp av informasjon fra gode kilder samt spaning på adresser som var knyttet opp mot Diskerud, fikk vi en god oversikt over bevegelsesmønsteret hans. Vi visste hvilke bil/biler han brukte, hvilke restauranter han spiste på, hvor han overnattet og andre slike ting. Underveis i dette arbeidet sikret vi oss gode bilder.

Flere uker før vi skulle trykke den første saken, tok vi kontakt med flere av advokatene han hadde brukt, for å forsikre oss om at det var mulig å få kontakt med Pål Diskerud. Vi fikk positive tilbakemeldinger om at de var villige til å formidle kontakt med Diskerud i forbindelse med spørsmål til saken. Men cirka en uke før saken skulle stå på trykk, endret

dette seg. Plutselig meldte advokatene at de ikke lenger representerte Pål Diskerud, og at de ikke ville påta seg jobben med å formidle kontakt. Omtrent samtidig tydet mye på at Diskerud gikk i skjul i påvente av artikkelen, og han kuttet kontakt med de fleste rundt seg. Ryktene sa at han hadde kjøpt enveisbillett til USA.

Vi mistenkte at han gamblet på at vi ikke kunne trykke saken hvis vi ikke fikk tak i ham.

Nå fikk vi bruk for kartleggingen av hans bevegelsesmønster, som vi hadde gjort i starten. Vi satte nå i gang et stort apparat for å få formidlet spørsmål til Pål Diskerud. Hvis vi gjorde absolutt alt vi kunne for at han skulle få muligheten til å svare for seg, så ville vi kunne trykke saken uansett. Det var planen.

- Vi overleverte brev på gården i Spania.
- Vi sendte eposter til alle adresser vi hadde fått.
- Vi sendte SMSer.
- Vi leverte brev på den faste restauranten Diskerud brukte å spise på.
- Vi leverte brev i postkassen på Tjuvholmen og på forretningsadressene i Elisenbergveien.
- Vi tok kontakt med Pål Diskeruds kjæreste.
- Vi sendte brev med bud.
- Vi tok kontakt med alle hans advokater.
- Vi hadde utplassert folk på alle adresser han hadde tilknytning til, i håp om at han kanskje ville dukke opp.

Torsdag, to dager før vi skulle i trykken, hadde vi fortsatt ikke fått noen tilbakemelding eller bekreftelse på at Pål Diskerud hadde mottatt spørsmålene.

Da ble spørsmålet aktuelt: Kunne vi trykke saken uten å ha fått ham i tale? Den redaksjonelle vurderingen i DN var at vi hadde gjort alt som kunne forventes av oss, og god dokumentasjon på at vi hadde prøvd alle muligheter. Derfor ville vi trykket uansett.

Men en sak er alltid bedre når den som er omtalt får gitt sin versjon. Derfor bestemte vi oss for å henge på til siste slutt.

Men så, torsdag ettermiddag dukket han plutselig opp i garasjelegget på Tjuvholmen. Det fanget vi opp fordi der hadde vi en medarbeider som holdt øye med parkeringsplassene hans. Vi tok kontakt og prøvde å overrekke spørsmålene. Diskerud nektet riktignok å ta imot brevet, men vi hadde nå dokumentasjon på at han hadde fått muligheten. Forsøket på å overrekke Diskerud spørsmålene i kjelleren på Tjuvholmen ble filmet.

Et par timer senere kom det en epost fra Diskeruds løpegutt, Jesper Jeppesen:

-----Opprinnelig melding-----
Fra: Jesper Jeppesen [<mailto:jesper@idefix.no>]
Sendt: 6. november 2014 19:05
Til: Gøran Skaalmo
Emne: Re: SV: Paal Diskerud

Hei,

Bekrefter herved på vegne av Paal Diskerud at han ønsker å benytte seg av sin rett til samtidig imøtegåelse, og vil forsøke å rekke fristen som stipulert.

Mvh
Jesper Jeppesen

Fig. 55 Epost fra Jesper Jeppesen på vegne av Pål Diskerud.

6.2 På rømmen

I hovedsaken intervjuet vi en person som hadde vært på rømmen fra lånehaier i syv år. (se side 6 i kapittelet «På rømmen» i Lånehaien 8. november)

Arbeidet med å få til dette intervjuet var en stor utfordring. Det gikk rykter om ham i finansmiljøer, at det var satt en premie på hodet hans, og tankene om å få til et intervju med ham hadde vært i tankene våre lenge uavhengig av denne saken. Men hvordan skulle vi få kontakt med ham?

Han bodde på hemmelige adresser, samtidig byttet han telefonnummer og bosted med jevne mellomrom. Det var til og med usikkert i hvilken verdensdel vi skulle begynne å letet.

Nok en gang var det kildenettverket vårt som kunne hjelpe oss. Via gode kilder, og deres nettverk, ble ønsket om kontakt formidlet.

Flere uker etter at kontakten var formidlet, ringte det fra et utenlandsk nummer på Viber.

Viber er en mobil-app som tilbyr telefontjeneste over internett og som ofte brukes av kriminelle fordi samtaler vanskelig lar seg avlytte og spore. Når vi prøvde å ringe tilbake på det utenlandske nummeret på vanlig telefonlinje, fikk vi beskjed om at nummeret ikke var i bruk.

Gjennom en rekke telefonsamtaler over flere uker, samt gode skussmål fra kilden som hadde opprettet kontakten, bygde vi opp tilliten til mannen på rømmen. For hver samtale delte han litt mer informasjon med oss. Etter hvert skjønnte vi at han stolte på oss. Da var tiden kommet til å spørre om et møte. Etter en kort betenkningstid sa han ja. Han sa også etter hvert ja til å stille opp på et anonymisert intervju.

6.3 Etiske valg.

Det er mange etiske valg vi har måttet ta i en slik sak. Vi har lyst til å komme litt inn på to av dem.

6.3.1 Anonymisering.

I hovedsaken har vi to intervjuer som er anonymisert. Et intervju med en torpedo og lånehai, og et intervju med en som har vært på rømmen fra lånehaier i mange år. Under oppfølgingen har vi også en anonymisert sak om en som tok livet sitt mye på grunn av lånehaier. (se sak tirsdag 11. november).

Det er alltid en utfordring når noen insisterte på å være anonym. Samtidig var disse tre historiene viktige for saken.

To av sakene viste hvor galt det kunne gå, og hvor hardt og ubarmhjertig det er å være i lånehaienes klør. Den tredje saken er et åpenhjertig intervju med en lånehai, som gir et spesielt innblikk i en lukket verden.

I Vær Varsom Plakaten 3.1 står det at «Kilden for informasjon skal som hovedregel identifiseres, med mindre det kommer i konflikt med kildevernet eller hensynet til tredjeperson.»

I to av eksemplene var anonymiseringen naturlig i forhold til å ta hensyn til barna og familien. Det var også et kildevern/sikkerhetsaspekt.

Lånehaien kriminaliserte seg selv i intervjuet, og det var forståelig at han ønsket å være anonym for ikke å bli straffeforfulgt. Et anonymt intervju var derfor vår eneste mulighet til å få et slikt åpenhjertig intervju på trykk. Gitt den omfattende researchen vi for øvrig gjorde, vurderte vi det som akseptabelt å gjøre ett unntak om kravet til å identifisere kilden.

6.3.2 Hensyn og respekt.

Pål Diskeruds sønn er den kjente fotballspilleren Mikkel «Mix» Diskerud. Det er flere forretningsmessige linker mellom far og sønn. Faren er blant annet agent for sønnen. Sønnen har også vært styremedlem i Phoenix Holding As, et selskap som er omtalt i saken.

Vi har ingen dokumentasjon på at Mikkel Diskerud har gjort noe kritikkverdig eller har vært involvert i farens utlånsvirksomhet. Derfor valgte vi å tone ham ned i artikkelen selv om han er artikkelens mest kjente person. Vice Sport fulgte en annen redaksjonell linje.

<https://sports.vice.com/article/american-soccer-stars-father-accused-of-running-multimillion-dollar-scam-in-norway>

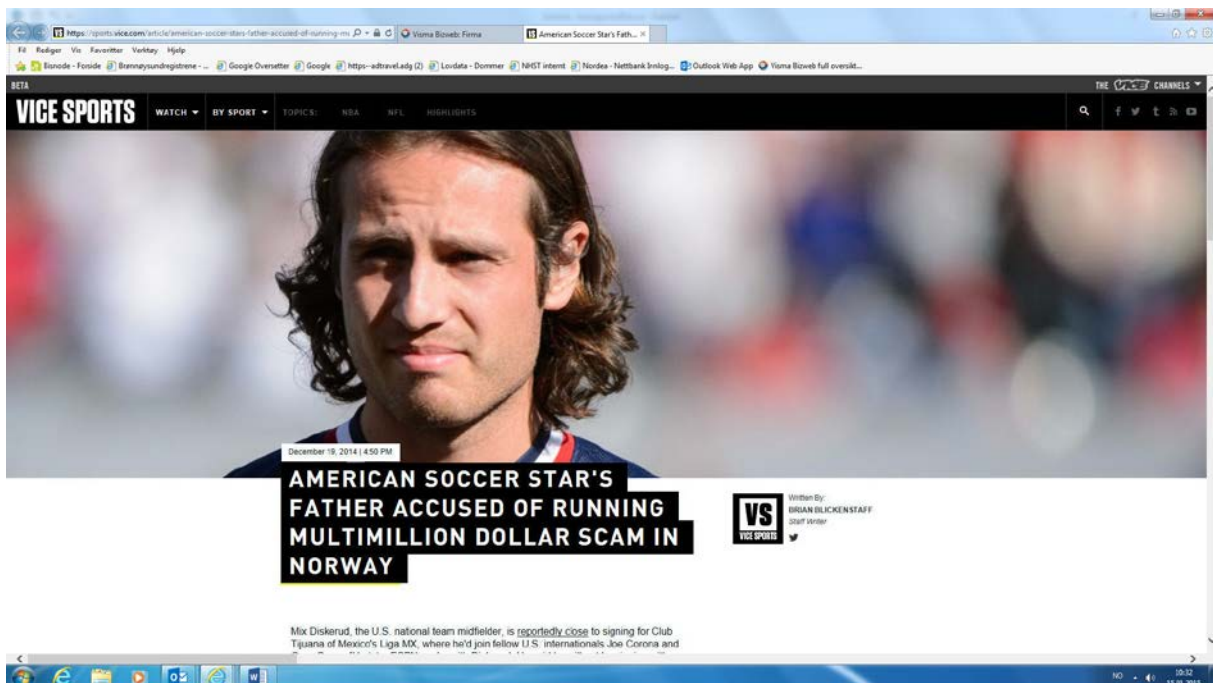

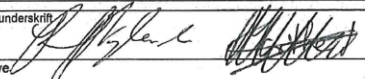

Fig. 55 Fra sportsmagasinet Vice Sports.

7 Vedlegg

7.1 Pantedokument på Nylænde

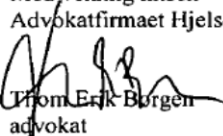
Returneres til	Knut Harald Nylænde Huk Aveny 5B 0287 Oslo	Pantedokument Fast eiendom				
		Lån nr.				
Opplysningene i feltene 1-5 registreres i grunnboken						
1. Pantsetter(e)						
Navn	Fødselsnr./Organisasjonsnr.					
Knut Harald Nylænde	26016627711					
Angivelse av pantkravets størrelse						
Beløp	Valuta	Beløp med bokstaver				
1.500.000	NOK	enmillionfemhundretusen norske kroner				
Tilleggsansvar						
2. Panthaver(e)						
Navn	Fødselsnr./Organisasjonsnr.					
Jesper Jeppesen	22097843345					
3. Pantobjekt						
Kommunenr.	Kommunens navn	Gnr.	Bnr.	Festenr.	Seksjonsnr.	Ideell andel
0301	Oslo	2	31			1/1
						
			Doknr: 516127 Tinglyst: 09.07.2010 STATENS KARTVERK FAST EIENDOM			
4. Avtalt prioritet						
Best ledige prioritet. Pantet har opptrinnsrett.						
5. Forbud mot visse rettslige disposisjoner						
Pantsetter/ hjemmelshaver erklærer at eiendommen ikke kan overskjøtes, pantsettes m.m. uten skriftlig samtykke fra:						
6. Supplerende tekst, eventuell skylderkjøring m.v. (tinglyses ikke)						
Omfang	Pantsettelsen omfatter all nåværende og fremtidig bebyggelse med tilbehør og rettigheter, jf. panteloven §§ 2-2, 2-3 og 2-4.					
Forsikring	Pantsetteren plikter å holde pantet tilstrekkelig forsikret. Hvis forsikringspremien ikke betales ved forfall, er kreditor berettiget til å dekke den for pantsetters regning. Eventuell brannskadeerstatning, naturskadeerstatning eller annen erstatning som følger av at eiendommen blir skadet eller helt eller delvis går til grunne, kan kreditor kreve i sin helhet benyttet til innfrielse av gjelden, med de begrensninger som følger av lov eller avtale.					
Mislighold	Panthaver kan kreve pantkravet innfridd i henhold til pantelovens § 1-9. I tillegg kan pantkravet kreves innfridd hvis det er oppgitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, eierforholdet endres helt eller delvis. Det samme gjelder dersom pantsetter, panthaver, hjemmelshaver eller kausjonist går konkurs, dør, innstiller sine betalinger, søker gjeldsordning eller akkord. Det vedtas at gjelden inkludert renter og utenrettslige inndrivingskostnader kan inndrives uten søksmål, jf. tvangsfullbyrdelseslovens § 7-2 (a).					
Innsigelser ved overdragelse av pantedokumenter	Dersom pantsetter er forbruker, og panthaver overdrar eller pantsetter dette pantedokumentet, kan pantsetteren gjøre gjeldende overfor erververen de samme innsigelser og motkrav som pantsetteren kunne gjort gjeldende overfor panthaveren på grunnlag av låne- og pantsettelserforholdet, uavhengig av bestemmelsene i gjeldsbrevloven 17. februar 1939 nr. 1 andre kapittel. Med forbruker menes en fysisk person når avtalens formål ikke hovedsakelig er knyttet til denne personens næringsvirksomhet, jf. Finansdepartementets forskrift 17.09.1998 om opplysningsplikt m.m.					
Dato	Utsteders underskrift					
07-07-2010						
SF2023 Elektronisk utgave.			Side 1 av 2			
			 Rett kopi bekreftes 			

7.2 Historisk rolleoversikt på Tore Diskerud

 Brønnøysundregistrene			
HISTORISK ROLLEOVERSIKT			
Navn	:	Tore Christian Diskerud	
Fødselsdato	:	06.12.1937	
Adresse	:	Horseferry Road Ormond, House Flat 6 Sw1 London, England 9999 UTENLANDS	
Oversikt over historiske roller i Foretaksregisteret og historiske roller i tilknytning til næringsvirksomhet i Enhetsregisteret pr. 05.09.2014:			
Foretak	Rolle	Reg.inn	Reg.ut
AIRCRAFT INVEST AS Org.nummer 855 499 312	Kontaktperson Styrets leder	25.11.1995 *	17.12.1999 17.12.1999
ANDENES & ASSOCIATES AS Org.nummer 951 802 751	Kontaktperson Styrets leder	25.11.1995 *	13.08.1997 02.01.1997
ANS Passagen Org.nummer 946 622 974	Deltaker med fullt ansvar	*	19.12.1997
AS JONATAN Org.nummer 934 891 562	Styrets leder	*	20.12.2004
AVANTOR AS Org.nummer 924 362 316	Styrets leder	*	26.04.1995
DNK AIR LEASING GROUP AS Org.nummer 963 837 992	Varamedlem	*	17.09.1999
DNK AVIATION LEASING GROUP AS Org.nummer 963 563 124	Varamedlem	*	12.12.2013
DNK LEASING GROUP AS Org.nummer 963 563 302	Varamedlem	*	23.03.2000
HAUGSTEN AS Org.nummer 975 961 958	Kontaktperson Styrets leder	27.12.1995 04.01.1996	16.09.1999 16.09.1999
Brønnøysundregistrene		Side 1	

7.3 Aksjeoverføring til Jonatan As.

7.4 GF i Scan Geo

Foretaksregisteret
8910 BRØNNØYSUND
Att: Toril Moe
Oslo, 30. oktober 2006
HASTESAK
ENDRINGSMELDING VEDR SCAN GEOPHYSICAL AS – ORG NR 984 371 918
Til vedlagte endringsmelding ligger:
1. Protokoll fra generalforsamling den 27. oktober 2006.
2. Nye vedtekter.
Selskapet skal ha innbetalt kr 202 500 000,- i et konvertibelt lån denne uken (relatert til endringsmeldingen). Vi ber derfor om at saken behandles som hastesak og så raskt det lar seg gjøre.
Vi ber også om at firmaattest fakses til undertegnede på 22 94 40 11.
Skulle det være spørsmål, bes undertegnede kontaktes på telefon 400 66 600.
På forhånd takk!
Med vennlig hilsen Advokatfirmaet Hjelseth, Kilstad & Borgen DA
 Thom Erik Borgen advokat

7.5 Troon Pacific-prospekt

Completing Octavia Boulevard

DEVELOPER PROPOSAL: CENTRAL FREEWAY PARCEL T

CITY AND COUNTY OF SAN FRANCISCO

APRIL 4, 2014

TROONPACIFIC

7.6 Selskapsregisteret i Malaga

Información Mercantil interactiva de los Registros Mercantiles de España

REGISTRO MERCANTIL DE MALAGA

Expedida el día: 29/09/2014 a las 18:20 horas.

DEPÓSITOS DE CUENTAS

DATOS GENERALES

Denominación:	INVERSIONES CYGNUS SL
Inicio de Operaciones:	18/10/1996
Domicilio Social:	Finca Alcornocal de Bogas de Bajo, al partido de Las Piletas y los Arenosos, Carretera local de Ronda a Montejaque, KM.2 RONDA29-MALAGA
Duración:	Indefinida
C.I.F.:	B29805983
Datos Registrales:	Hoja MA-26367 Tomo 1904 Folio 25

Objeto Social: **LA EXPLOTACION AGRICOLA, FORESTAL Y CINEGETICA DE FINCAS RUSTICAS.**

7.7 Utsalgsliste hos GWPA i 2013

GREV WEDELS Plass AUKSJONER • KUNSTHANDEL • FORLAG
SPECIALISTER PÅ EDVARD MUNCH OG NORSK KUNST AV HØY KVALITET

Auksjoner
Resultater
Aktuelt
Kjøpe
Selge
Om GWPA

Søk

Resultater

dyreste priser

enkeltkunstnere

tilslagslister

Munch-Auksjonen 2013, del 1

Noteringer

KAT.NR.	KUNSTNER	TITTEL	VURDERING	TILSLAG	SOLGT
1	Munch, Edvard	<i>Julemoro i kunstnerforeningen</i>	30 000–50 000	84 000	Onsdag 05. jun 2013
2	Munch, Edvard	<i>Julemoro i kunstnerforeningen</i>	30 000–50 000	66 000	Onsdag 05. jun 2013
3	Munch, Edvard	<i>Portrett av Lothar Linde (Del av Lindes fire sønner, Woll 212)</i>	50 000	53 000	Onsdag 05. jun 2013
4	Munch, Edvard	<i>Jarl</i>	30 000–40 000	44 000	Onsdag 05. jun 2013
6	Munch, Edvard	<i>Etter Bergens brann I</i>	40 000–60 000	44 000	Onsdag 05. jun 2013
7	Munch, Edvard	<i>Kristiania-Boheme I</i>	250 000–350 000	230 000	Onsdag 05. jun 2013
8	Munch, Edvard	<i>Dagen derpå</i>	400 000–600 000	520 000	Onsdag 05. jun 2013
10	Munch, Edvard	<i>Sjalusi II</i>	1 500 000	1 950 000	Onsdag 05. jun 2013
11	Munch, Edvard	<i>Kvinnen</i>	700 000–900 000	700 000	Onsdag 05. jun 2013
12	Munch, Edvard	<i>Madonna</i>	5 000 000–7 000 000	8 200 000	Onsdag 05. jun 2013
13	Munch, Edvard	<i>På kjærlighetens bølger</i>	800 000–1 000 000	1 150 000	Onsdag 05. jun 2013
14	Munch, Edvard	<i>Fiolinkonserten</i>	600 000–800 000	400 000	Onsdag 05. jun 2013
15	Munch, Edvard	<i>Døden i sykeværelset</i>	400 000–600 000	520 000	Onsdag 05. jun 2013
16	Munch, Edvard	<i>Vampyr II</i>	1 200 000–1 500 000	1 200 000	Onsdag 05. jun 2013
20	Munch, Edvard	<i>Selvportrett</i>	400 000–600 000	350 000	Onsdag 05. jun 2013
22	Munch, Edvard	<i>Løsrivelse II</i>	500 000–700 000	400 000	Onsdag 05. jun 2013
24	Munch, Edvard	<i>Kvinnen II</i>	500 000–700 000	500 000	Onsdag 05. jun 2013
28	Munch, Edvard	<i>Fjordlandskap</i>	5 000 000–7 000 000	4 000 000	Onsdag 05. jun 2013
30	Munch, Edvard	<i>Måneskinn utenfor huset</i>	150 000–200 000	125 000	Onsdag 05. jun 2013
31	Munch, Edvard	<i>Granskog i snø</i>	150 000–200 000	110 000	Onsdag 05. jun 2013
32	Munch, Edvard	<i>Gamle menn og gutter</i>	80 000–100 000	85 000	Onsdag 05. jun 2013
35	Munch, Edvard	<i>Ung kvinne på stranden</i>	600 000–800 000	600 000	Onsdag 05. jun 2013
37	Munch, Edvard	<i>Nøytralien</i>	1 000 000–1 500 000	1 000 000	Onsdag 05. jun 2013
38	Munch, Edvard	<i>Nøytralien</i>	150 000–200 000	190 000	Onsdag 05. jun 2013
39	Munch, Edvard	<i>Gråtende kvinne</i>	200 000–300 000	160 000	Onsdag 05. jun 2013
41	Munch, Edvard	<i>Teaterprogram: John Gabriel Borkman</i>	70 000–90 000	100 000	Onsdag 05. jun 2013

7.8 Avhørsprotokoll

POLITIET		RAPPORT		Dok.nr.
Politikammer	ØKOKRIM	Anm.nr.; jnr. og ev. andre registr.opplysn. 93/08-60		
Sted og dato	Oslo, den			
Rapportskriver	Politioverbetjent Hans Jørgen Flood			
Tjenestegren	Bedrageri-og korrupsjonsteamet			
Tjenestested	ØKOKRIM			

Torsdag 19.08.2010 kl 0952 avhørt ved ØKOKRIM, C.
J. Hambros plass 2B i Oslo av rapportskriver.

Vitnet Navn: DISKERUD, Paal Richard
 Fødselsnr: 201261 49515
 Stilling: Selvstendig næringsdrivende
 Arbeidssted: Bopel
 Tlf:
 Bopel: Elisenbergveien 5A, 0265 Oslo
 Tlf:
 Mobil: 913 52 408
 Gjort kjent med at avhøret ble tatt opp på lydbånd jf
 påtaleinstruksen § 8-16.

Gjort kjent med saken, ubeslektet og uforbundet med
partene, gjort kjent med sin rett etter strpl § 123, gjort
kjent med vitneansvaret, villig til å forklare seg,
forklarte:

Vitnet sin bakgrunn

Vitnet er økonomiutdannet fra USA. Er skilt og har et barn. Har et
delvis eierskap i Jernstøper AS som igjen har en del aksjeposter i andre

7.9 Cappelen-saken

Sendes som eget vedlegg.

8 Artiklene

Følgende artikler sendes som vedlegg.

8.1 Video publisert lørdag 8. november 2014

<http://bcove.me/7u3q99qp>

8.2 Dokumentar publisert lørdag 8. november 2014

8.3 Artikkel mandag 10. november 2014

8.4 Artikkel tirsdag 11. november 2014

8.5 Artikkel onsdag 12. november 2014

8.6 Artikkel torsdag 13. november 2014

8.7 Artikkel fredag 14. november 2014

8.8 Artikkel onsdag 19. november 2014

8.9 Artikkel torsdag 20. november 2014

8.10 Artikkel onsdag 26. november 2014

8.11 Artikkel fredag 5. desember 2014